

309062 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4. } దేన్న వట్టణము 1917 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 11 వ తేది బుధవారము } No. 9
సంపుటము 8 } పింగళి నామ సంవత్సర చైత్ర మాస బహుళ పంచమి గి. } నంచిక ౯

నోటీసు.
క్రొత్తగా రయిసుమిల్కు కట్టబోవువారికి
మంచి తరుణము.
సెకండుహాండు స్టాప్ షిఫ్ట్ అలవాండ్లకు
యూగు స్టీము యింజిన్ అమ్మకమునకు
సిగ్గుముగ నున్నది.
18 అం॥ సిలండరు స్టోక్కు 36. అం॥ 25
గుట్టముల పవరు వైపులు 10 అడుగులు.
స్టీను 16 అం॥ మరచుతుల అనసరము.
లేక సరియైన స్థితిలోనుండి బాగుగ పని
చేయుచున్నది. (738)
వలయు వారు యీ క్రింది ఆడ్రెస్సుకు వ్రాయవలెను:-
గ్రాండ్ బుగ్గారాజ్, మేనేజింగ్ ప్రొఫ్రయిటరు.
శ్రీ లక్ష్మీపురింహా రాయసు మిల్లు, గాజుమండ్రె.

ఆంధ్రపత్రిక చందాదారులకు
మనవి.
ఆంధ్రపత్రిక 8-వ సంవత్సరాదిసంచిక ఏప్రిల్
రెండవవారములో తప్పక నెలువదును. కావున
నాలోపు అవసరము లేనట్లు మాకు తెలిపిన
వారకీ టిక్కెట్ల వారందరికీ, సంచిక కానలసి
యుండిన ట్లెంచి సంచిక కిమ్మతుకు సంచిక నె
వి. పి. గ సంపెదము. కావున వి. పి. పైకమును
చెల్లించి సంచికను కైకొన ప్రార్థితులు. సంచిక
యనవసరముని యోచినవారు, తమ యుద్దేశ్యమును
మాకు తెలిపి, వి.పి. ఖర్చుల నష్టమును తొలగింప
ప్రార్థితులు. ప్రతిదినమునను 500 కంటె నెక్కు
వగ పోస్టువారు తీసికొనరు. కావున ఆలస్యమయిన
దని త్వరపడి యుత్తరములు వ్రాయుకుండ ప్రార్థితులు.
పత్రికాధిపతి.

A Majic Cure for Scorpion Sting.
సర్వవృశ్చిక విషసంజీవిని.
(ఓజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు) 586
దుఃఖముగో వచ్చువారు సంపాదముతో పోవుదురు.
గుణము లేదని రుజువు చేయువారలకు రూ 100 ఇనాం.
ఇది ప్రతి కుటుంబమునం దుండ
వలసిన యావృశ్చికవిషము. అంగ్ల,
యూనాని, ఛీనీ, మొదలైన వాని
ద్రాగించబడెయ్యని ఎన్ని దినము
లుంచినను మందు గుణమువాఱదు.
తేలునకు మూత్రమే కాక ఎలుక,
కుక్క, నామ, జిజ్జీ మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు నుచుకొ
గిందిను. కలపాకట్ 1-కి 0-8-0
చీనీ 0-8-0. 1 దణక పాకట్ల
వల గూ 5-0-0. పోస్టేజీ నేలు.
ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొను వారికి పోస్టేజీ ఇనాం.
వర్తకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కలిపి సమర్పించును.
చిరునామా:- ధనలక్ష్మీ కెం పెన్సి,
1/6 వెంకటేశ మెట్రి వీధి, పాకారుపేట, మదరాసు.

మంచి గడియారమునుకొని,
సంవత్సరముల పర్యంతము
వాడుకొనుడు. (707)
నమ్మక మైన మణిబంధపు గడియారములు
ప్రత స్త్రీనైన మణిబంధపు గడియారములు మాకు క్రొత్తగా వచ్చియున్నవి
ప్రతి గడియారమును సరిగా పోవుననియు, శుద్ధమయిన దనియు పూచియువ్వబడును.
నెం 584 "వీడియో" మణిబంధపు గడియారము కప్పుతోడ సహా 6-8-0
నెం 585 ఏ డిటో చీకటితో గంటలను చూపగలడయలు సహా 9-0-0
ప్రతి ఆరుగడియారములకు 1 గడియారముడిచితముగ బంపబడును.
E. A. WATCH COMPANY. } ఇ. ఎ. వాచ్ కంపెని,
36, RATTAN BAZAR ROAD, MADRAS. } 36, రేటకబజారు రోడ్, మదరాసు. ఇ.సి.

అ మృతాంజనము.
ఆన్ని నోవలకు సిద్ధపడము.
చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
తలనోవల మాన్యును.
సార్వభౌమ నోవల బార
దోలును. నాయువు
పోట్ల నొగ్గొట్టును.
నువాసనగలిగి యుండును.
ప్రనియింబ నుండవదినది.
వనమూలికలచే హిందూ దేశమునకు
తియారుచేయబడు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, శ్రీరంగేశ్వర, బొంబాయి.
7, కంబుసెట్టి వీధి, మద్రాసు

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము
వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో కలశేదము లే
కలిగి ఆచారవ్యవహారము లెట్లెట్లుమా తెలి? ఈ మొదలగు
విషయాలు తెన్ని నొ యిందు గుప్తముగ వివరింపబడియు
న్నవి. గొప్పనా కీగ్రంథమునై చుంచుచుభిక్షాహము నిచ్చి
యున్నాడు. శైలి మిగుల సులభము. 400 పుటలు. అమృతము
ప్రతిమాత్ర మున్నవి వెల 5-0-0 కన్నులు వేలు.
శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము
సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము. 2000
పద్యములుకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు కాలికోలైండు
ధర రు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.
26] జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,
తెలుగు పండితుడు.
మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

What is a Myers PATENTED
Hand Pump ? [537]
A new practicable, reliable and easy working appliance for drawing water from any depth up to 150 feet. Also for farm and stock use and small irrigation purposes. A large assortment of various designs always carried in stock. Write for full particulars and prices.
K. B. Joshi & Co.,
321, Hornby Road, Fort Bombay.

నవ ఆంధ్రమహాసభ

సభాధ్యక్షము.

కార్యదర్శి శ్రీ వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు కార్యదర్శిత్వమును మానుకొనిన నే దప్పు సభాధ్యక్షము లభింపదని తెలుచున్నది. వేంకటప్పయ్య గారి పాతమును స్వీకరింపకుండుగాక. వారికి సభాధ్యక్షత్వము లభించినను లభింపకున్నను ఆంధ్రోద్యమమునకు పూర్వస్థానముతో జేసిన సేవయే ఆంధ్రులవలన గౌరవమునకును సభాధ్యక్షమునకును అర్హత నిచ్చునని కొంత కాలమున కైనను ఆంధ్రులు భావింపక పోరు. ప్రభుత్వమువారి సభలలో గౌరవనీయు సభ్యత్వమును వదలుతున్న జనుల హృదయ సీమలలో గౌరవ పదమును బొందుటకు దేశసేవయే ప్రథమ మార్గమని గ్రహించి ఆంధ్రులు తమ ఆత్మగౌరవమును త్వరలో చూపకపోయి.

ఇంకొక విషయముతో దీనిని ముగింతును. ఆంధ్రోద్యమమును గూర్చి కొందఱికి కొన్ని యపోహలు గలవు. అవి సిద్ధాంత రూపమును బొంది కొందఱు పెద్దలచే బోధింపబడుచున్నవి. ఆంధ్రవ్యక్తి, ఆంధ్రమాత, ఆంధ్ర జాతీయత, ఆంధ్ర పుత్రులు మొదలగు పెక్కు పదములు కొందఱి వ్రాతలలో తరుచుగ గమపడుచుండును. ఇట్టి దుర్భిమానము కొందఱు వంగ దేశీయులకును గలదు. ఈ సిద్ధాంతములు భారతీయులలో వివిధ భావలవారిలో వ్యాపించి పాదుకొనినయెడల ఎట్టి వైషమ్యములకు కారణమగునో మనము జెప్పలేమా మన మెఱుంగవలసినది. ఒక్క భారతవ్యక్తి ఒక్క భారతమాత ఒక్క ఇండియా జాతీయతయే వివిధ భావలవారి వివిధ మతములవారిని ఏక మతస్థులుగను ఏకభాషీయులుగను మార్చుట సాధ్యముగానిమాట వాస్తవమే. రాష్ట్రకూటమే మన కాదర్శము గావచ్చును. అందుచే మనము వివిధవ్యక్తులుగల జాతులయని గాని వివిధమాతలు గలరని గాని బోధించుట

రాష్ట్రకూటముయొక్క బిగివిక ప్రతి బంధకమగును. ఆంధ్రోద్యమమునకు రెండు రెక్కలు గలవు. ఒకటికి ఆంధ్రపత్తిము. రెండవది భారతపత్తిము. ఇందులో ఏపత్తియును గోసెను ముప్పు వాటిల్లును. ఆంధ్రోద్యమమునకు సంకుచితరూప మిచ్చుట అపాయకరము. ఆంధ్రోద్యమము భారతీయోద్యమము. అట్లయినప్పడే మనకును తక్కిన రాష్ట్రీయులకును మహాపకారము జేయగలదు. భాష ప్రయుక్తరాష్ట్రము లన్నను లేక భాషాప్రయుక్త సభ్యకళాశాల లన్నను మనము అరవ వారినండి నేరుబడుటకై చెప్పవలసిగావు. భారతమాతయొక్క నూత్న జాతీయతకును నూత్న సమస్యలకును ప్రత్యుత్తరములుగా మనము భావింపవలయును. ఆంధ్రోద్యమమునందు ఆంధ్రప్రతికలోని సంపాదకీయ వ్యాసమునందలి "ఈ సభ్యుల గాఢభిమానము ఆంధ్రవ్యక్తికి సాధ్యముగాని ఆంధ్రోద్యమములకు సాధ్యముగాదు. ఆంధ్రతలు ఆంధ్రమాత్యు రూపసందర్శనమును నాంధ్రపుత్రుని రీతిని జేయజాలరుయాంధ్ర పుత్రుని సభాధ్యక్షతగ నియమించుట సభానిజమమునకు సాధనము" అను విరూపభావమునకు జోటుండదు. ఈ భావముపై దృష్టాంతమునందలి ఒక్కపత్తిమునే గమనించుచున్నది.

కనుక ఆంధ్రోద్యమమునకు సంకుచితరూపమును గల్పింపగూడదు. అదియే దానికి నురణము. అది ఊరక భారదు. చేతమునకు హానిజేసి నుటిపోవును. వివిధరాష్ట్రము లేర్పడవలయును. వివిధభావలకు సర్వకళాశాల లేర్పడవలయును. కాని వివిధభావలవారి యన్యోన్య గాజకీయ సాంఘిక వ్యాపారములకు ఏకభాష ఏర్పడవలయును. అది హిందీయనవచ్చునట. ఏకలిపి ప్రచార మనులలోనిది గావలయును. మనము గోగలసినది భారత జాతీయతకే, మనము నాడవలసినది ఒక భారతమాతకే.

కనుక ఆంధ్రోద్యమమునకు సంకుచితరూపమును గల్పింపగూడదు. అదియే దానికి నురణము. అది ఊరక భారదు. చేతమునకు హానిజేసి నుటిపోవును. వివిధరాష్ట్రము లేర్పడవలయును. వివిధభావలకు సర్వకళాశాల లేర్పడవలయును. కాని వివిధభావలవారి యన్యోన్య గాజకీయ సాంఘిక వ్యాపారములకు ఏకభాష ఏర్పడవలయును. అది హిందీయనవచ్చునట. ఏకలిపి ప్రచార మనులలోనిది గావలయును. మనము గోగలసినది భారత జాతీయతకే, మనము నాడవలసినది ఒక భారతమాతకే.

కనుక ఆంధ్రోద్యమమునకు సంకుచితరూపమును గల్పింపగూడదు. అదియే దానికి నురణము. అది ఊరక భారదు. చేతమునకు హానిజేసి నుటిపోవును. వివిధరాష్ట్రము లేర్పడవలయును. వివిధభావలకు సర్వకళాశాల లేర్పడవలయును. కాని వివిధభావలవారి యన్యోన్య గాజకీయ సాంఘిక వ్యాపారములకు ఏకభాష ఏర్పడవలయును. అది హిందీయనవచ్చునట. ఏకలిపి ప్రచార మనులలోనిది గావలయును. మనము గోగలసినది భారత జాతీయతకే, మనము నాడవలసినది ఒక భారతమాతకే.

‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

పై విచారణాధికారులు: మెసర్సు ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్నపుట్టుం.

వరి, చొళ్లు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱుకు, అజి మొదలగు మాగాణి, ఖమ్మి పయిర్లను, దుంప, ఫలవృక్షములకున్న, మొక్క తీగవకై రాలకున్న సంపూర్ణ ఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి చచ్చియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయుటచేత ఎరువులు కొందలచిన వారి తాలూకు భూములమట్టిని రసాయన కోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి అయాభూముల గుణా గుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నారు. ‘శాస్త్రోక్త ఎరువు’ అను సూహితర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరవం, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి. అందుగా ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని జమీందార్లకు ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైద్యపీఠ పత్రికకున్న, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములకున్న ఒకరింద సుదహరించుచుండు వైవిధ్యమునకు వ్రాసి తెలుగుకొనగచుచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 2, మదరాస్.

PARRY & Co, Post Box No 12, Madras.

“గణపతి”

మార్కు

హిందూదేశీయ పోర్టులేండు సీమెంటు

బ్రిటిషు స్టాండర్డు వారిచే కోరబడిన అన్ని పరీక్షలకును నగ్గినది.

పి. డబ్లియు. డిపార్టుమెంటు వారు కంట్రాక్టరులు, గృహనిర్మాణముల అందరును ఉపయోగించు చున్నారు.

మదరాసులో ఈ క్రింది పేరుగలవారిచే నిలువ చేయబడియున్నది.

ది సౌత్ ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్ కంపెనీ, లిమిటెడ్.

పోస్టుబాక్సు నెంబరు 37, మదరాసు.

ఎన్. హోషాంగు బ్రదర్సు, మిషన్ బిల్డింగ్సు,

(661)

విశాఖపట్టణము.

కృష్ణాతూర్పు డెల్టా

I

5 తేది గురువారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలు మొదలు గుడివాడ నాటికాలలో మేమారి వెంకటసుబ్బారావు పంతులు బి. ఏ. గారి యాజమాన్యముక్రింద కృష్ణాతూర్పు డెల్టాలో చేరిన గ్రామముల రహితులు సమావేశములో క్రింది తీర్మానములను ముపాదించిరి:—

ప్రస్తుతము కృష్ణాజిల్లా తూర్పు డెల్టాలో చేయుటకు చున్న కల్లపు ఆయకట్టు నిర్ధారణలో కొన్ని భూములు పల్లము నుండి మెరక హెడ్డుకు మార్పుకు ప్రస్థించుటవలన విశేష జనసంతోషము కలిగిన దనియు, ఏ ఒక్కరియినను ప్రస్తుత మాగాని ఎత్తివేయునెడల అనేక నేల జనుల సాధారణ పోగలదనియు, మెక్కి నువవిజేయుచు, ప్రస్తుత విచారణలో ఏ విధమగు మాగాని నైనను ఆయకట్టుల నుండి తొలగింప కుండుటకు తగు ఉత్తరువులు జారీచేయవలెనని గవర్న మెంటువారిని సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఇప్పుడు జరుగుచున్న విచారణలో రైతులయొక్క కష్టనిష్ఠాభూములను నిరళముగ తెలియపరుచుటకు ‘స్పెషల్ ఆఫీసర్లకు తోడుగా ప్రజలతరపు ఒక పెద్దనుపిని కూడా ఏర్పాటు చేయుటకు గవర్న మెంటువారికి ఈ సభవారు మనవి జేయుచున్నారు.

ఇందు విషయము తగురీతిని పనులు నెరవేర్చుటకు జిల్లాసంఘము యొక్క మేనేజింగు కమిటీవారికి అధికార మియ్యడ వైనది.

ఈ విషయమున పనులు నెరవేర్చుటకు జిల్లాసంఘము వారికి ద్రవ్యము లేనందున, ఆయా గ్రామస్థులు యాచరమునకు అధరూపానుకంతున జరుచేసి కృష్ణాజిల్లా సంఘము కైక టరీగారికి పంపుటకు సభవారు కోరుచున్నారు.

II

5 వ తేదిని గుడివాడలో రహితుల మహాసభ జరిగినది. అప్పుడు 107 గ్రామములనుండి సుమారు 700 మంది జనము వచ్చిరి. నాటకాలయంతయు క్రిక్కిరిసి, అనేకులు బయటనే నిలువబడవలసి వచ్చెను. ఇందువలన జనులకు ఎంత భీతావహము కలిగినది తెలియగలదు. సభాసదు లందరు నిశ్శబ్దముగ నుండి కార్యక్రమము చక్కగ నెరవేర్చిరి. సభను సమకూర్చిన కార్యదర్శులందరు రహితులే. దిగ్విజయముగ సభ జరిపినందుకు వారి యెడల రహితు లందరికి కృతజ్ఞత యుండవలెను. 5 గంటలకుపైని సభ సమాప్తి కాబడెను. ఇందరుజేరి మనవి జేసికొను నపుడు శ్రీగవర్న మెంటు వారు రహితులయెడ దయామయులై వారికి తగుసాయ మొనర్చుదురని నమ్ముచున్నాను. రహితు లందరు శ్రీ కలక్టరువారిని దర్శింపవలెనని గాని, ప్రతినిధుల ద్వారా ముచ్చటించు టయుక్తమని తెగిరి. ఆంధోళనము విశేషముగ నున్నది. అనేక కుటుంబములకును సంబంధించుట వలన, సభ పరిపూర్ణముగ నిండెను. — ఒక్క విశేషము.

ఆంధ్రమహాసభ

(1)

I

ప్రెస్ నెల 18 తేది సోమవారము సాయంత్రము 5-30 ఘంటలకు నెల్లూరులో ఆహ్వానసంఘమువారు సమావేశమై మహాసభాధ్యక్షుని యెన్నుకొనెదరు. ఆహ్వాన సంఘ సభ్యులెల్లరు సభకు విచ్చేయ బ్రార్థితులు.

మ. రామకృష్ణరావు.
కార్యదర్శి.

II

4 తేదిని జరిగిన కార్యనిర్వాహక సంఘసభయందు ఆంధ్రమహాసభ రెండుదినములు జయనటుల, అనగా జూన్ 1, 2 లలో జరుగనటుల నిశ్చయింపబడినది. ప్రతినిధులకు రు 3 లు, ప్రేక్షకులకు రు 2 రు 1 కట్టుముగా నిర్ణయించబడినది. వాలంటీర్స్ నెన్నుకొనుటకై ముత్తరాజు శివ కామయ్యగారు కమిటీగా నియమించబడిరి. భోజనవసతుల సేర్పరచుటకు, బసల సేర్పాటుచేయుటకును, పందిళ్లు వేయించుటకును ఉపసంఘములు ఏర్పాటుచేయబడినవి.

మ. రామకృష్ణరావు.
కార్యదర్శి.

III

అయ్యో, తుదకాంధ్రమహాసభ జూన్ 1వ తారీఖున జరుపునటుల తీర్మానింపబడినది గదా! సభాధ్యక్షుని యెన్నిక మిగిలియున్నది. ఈసంవత్సర మీయెన్నికయందు మాత్రమే మనలందరినీ యున్నది. వాల్మీకి సంవత్సరముల నుండియు నీపదవికి నాంధ్రులనే యెన్నుకొనుచున్నారు. అందునను వారందరను హిందువులే. ఈవత్సర మొక ఆంధ్రే తరు నెన్నుకొనవలయును. అందున మహామృదీయుడైనవో మిక్కిలి ప్రశస్తము. ఆంధ్రులచేతనే గాక ఆంధ్రేతరులచేత గూడ మహాసభావేదికనుండి మన యుద్ధయము శాస్త్రీయమైనదని కొనియాడబడినవో మన యుద్ధయమునకు బలమెక్కుడగును. ఇందులకు మన యుద్ధయమునకు పరిపూర్ణ సానుభూతి గల ఆంధ్రేతరులు పెక్కుండ గలరు. ఆంధ్రభాషా పరిచయము లేనంత మాత్రమున అధ్యక్షుని పదవికి అనర్హులు కాజాలరు. ఆంగ్లేయమున వ్రాయబడిన వీరి యపవాదమును మనవా రెవరైనను ఆంధ్రీకరించి ప్రకటింపవచ్చును. అధ్యక్షుని యెన్నికయందు ముఖ్యముగా మనము గమనించవలసినది వారికి మన యుద్ధయమునందు పూర్ణమైన సానుభూతి యున్నదా లేదా యనునది. యొక్కటియే. సానుభూతి గలవారు ఆంధ్రులైనను ఆంధ్రేతరులైనను వాచ్ఛియులే. ఈ సంవత్సరము చిహ్నము నాయకులకు హాస్సున ఇమించుకొని గాని, మజ్రూఫ్ హక్కుగారిని గాని యెన్నుకొన నగును. వీరు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును బడసిరి. ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమును బడయ నున్నారు. మనస్సుతో వానిని బడయుటకై కృషిజేయుచున్నాము. ఇందులకు మనకు నీహరునాయకులే మాగ్గదర్శిలు. వనమార్గదర్శిలలో నొకనిని యెన్నుకొనుట యుక్తముగా నుండును. ఇంతయొక్కాక మహామృదీయు నొకని నెన్నుకొననివో మన మహాసభయందు, నుద్ధయమును మన మహామృదీ యసోదగుల నాకర్షింప జాలియుండును. అట్లు లాకర్షింప జాలదేని మన యుద్ధయమునకు కొంత బలము లిగును. ఆంధ్ర మహాసభయందును, సన్మాన సంఘము వారును ఈ విషయమును తప్పక యోచించుట గాక.

వీరి కేకారణములన నైనను రా కలనుపడనివో ఎం. కె. గాంధీ గారిని గాని, హిందుస్థాన్ రిప్బ్లిక సంపాదకులకు సత్కేంద్రనాథ సింహా గారిని గాని యెన్నుకొన నగును. వీరి నందరెరిగిన వారే. కావుననే వీరిని గూర్చి విశేషించి వ్రాయ నవసరము లేదు.

ఆంధ్రులనే నెన్నుకొన వలయునను నిష్కర్షణతో న్న. విశ్వేశ్వరయ్య గారిని గాని, శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిని గాని యెన్నుకొన నగును. ఏది యెట్లులైనను జాతీయ మహాసభవారి చేతన, యావద్భారత మహామృదీయ సభవారి చేతన. — వారు వీరన నేల. సాధారణముగ ప్రతి హైందవుని జేతను కోరబడుచున్న స్వరాజ్యమునకు హిందూదేశ మిష్టాడికను తగదని వాదించువారి నెన్నుకొన దగదు. అట్టివారి నెన్నుకొనినవో నిట్టి సభల యొక్కయు ఇట్టి యుద్ధయముల యొక్కయు ప్రధానోద్దేశములకే భంగము. కల్లన. అట్టి యెడ నిట్టి సభలను ఉద్ధయములను అనవసరములని ప్రతిపాదనలను తోచక మానదు.

హైదరాబాద్ ఏప్రిల్ 1. ఎం. యల్. నరసింహారావు.

IV

అయ్యో, ఆంధ్రమహాసభజయగవలసిన కాలమునమింపించున్నది. విశప్పటికిని ఇంతవరకు ఆహ్వానసంఘమువారు మాజిల్లాలోనున్న జమీందారులను యెట్టిప్రొత్తప్రొత్తను దర్శించక వారిసహాయమును పొందకయుండుట విచారకరము. బీశాఖపట్టణమున జరిగిన సభకును కాకినాడయందు జరిగిన సభకును ఆయాజిల్లాలోని జమీందారులు, వైశ్యభూమణులు వందలకొలది ద్రవ్య మొసంగి, ఉత్సాహముతో సేవకవిధముల సహాయపడి సభను జయప్రదముగ నిర్వహించి యున్నారు. పితాపురమురాజా గారు రు 1500లు ఇచ్చిరట; తునిరాజాగారు రు 1000 లు ఇచ్చిరట; కాకినాడలోని వైశ్యులు కొందఱు విద్యము, నెయ్యి ఈలాటి ముఖ్యపదార్థముల నొక్కొకరే భరించిరట. మామండలమునందట్టి యవకాశము లంతవిశేషముగా లేకున్న సహాయము చేయలేని కొందఱైనను ఉత్సాహముతో నున్నారో లేదో వారి సహాయమున కంతమాత్రము లభించునో మేవా రింతవరకు కనగలేదని తెలియుచున్నది. వేంకటగిరి సంస్థానాధీశుల ధార్మికబుద్ధియు, ఆంధ్రోద్ధయభిలాషయు మనము వినియున్నాము. ఉత్తర సర్కారులకు పితాపురము రాజాగారు యెటులనో, మన మండలమునకు వేంకటగిరి సంస్థానాధీశు లట్టివారు. వేలకొలది ద్రవ్యమును ఇటీవల వారు ధర్మ కార్యములకై వెచ్చించి యున్నారు. వారిని దర్శించి మన మండల స్థితిగతులను వారికి విజ్ఞప్తి చేసి, మనము పూనుకొనిన కార్యమునకు వలసిన సహాయమును వారికి తెలియపరచియెడల మన భారమును కొంతవరకు నారే కపించెదరనుట నిక్కము. ఈజిల్లాయొక్క మంచి నెచ్చెలకు మన మెంత బాధ్యులమో వారును అంతయే. మనకు భాగ్యవశ్యమైన వారికి సంతోషము. మనకు అవభాగ్యవశ్యమైన వారికి దుఃఖము. మనమండలంబున కున్న గొప్ప జమీందారులు వారొక్కరే. కావున వారిని త్వరలో దర్శించి సభకు ఆహ్వానించి వారిసహాయ మొత్తమాత్రమో తెలిసికొనవలయును. మఱియు వేంకటగిరి రాజకుటుంబమువారును వెల్ల పని జమీందారు గారును ఆంధ్రోద్ధయము పట్ల మిక్కిలి ఉత్సాహము కలవారని వినియున్నాము. వారి నందరిని త్వరలో దర్శించవలయును. ద్రవ్యము విరివిగా నొసంగి సహాయపడ మనవలయును. వెల్లపని రాజాగారు ఆంధ్రభాషాభిమాని, కవీశ్వరుడు, జ్ఞానిభూమి. అట్టి వారు ఆంధ్రమహాసభకై కొంచెము శ్రద్ధతీసికొనిన నెట్టికార్యమునైనను మనము జయప్రదముగ నిర్వహించగలము మఱియు రేపాలలక్ష్మీనరాయణరెడ్డిగారిని కనుగొనవలయును. వారు పూనుకొని సహాయపడిన, ఒక్కొక్కమునకైన భర్తృవమువారు భరించెదరు. వారంతటి ధర్మకార్యనిర్వహకులు, ఉదారస్వభావులు మిక్కిలి ఆరుదు. ఆంధ్రోద్ధయమునుగూర్చివారికి అభిమానము లేదని చెప్పజాలము. వారతమ అభిప్రాయమునుగాని ఉత్సాహమునుగాని యితరుల తెలియనిచ్చువారుకారు; నిగర్హులు; ఆడంబరహితముగా ధర్మకార్యముల జేయువారు. కాబట్టి ఆంధ్రమహాసభ యిచ్చుట జరుగనున్నదని వారికి తెలిసియున్నది గాని వారి నింతవరకు ఆహ్వాన సంఘమువారు దర్శించనందున వారి యభిప్రాయము తెలియ కున్నది. ఇది యిట్లుండ, మాయూరి వైశ్యులలో కొందరు మేము వైశ్యమహాసభకు విశేషముగా చందాలు వేయుదుముగాని యీసభ మాకు అవశ్యకము లేదనియు, కొందరు రెడ్లు మేము రెడ్డి మహాసభసభకు చందాలు వేయుదుముగాని ఆంధ్రమహాసభకు వేయమనియు చెప్పియున్నారు. అయితే యిటుల చెప్పిన వారు మిక్కిలి స్వల్ప సంఖ్య గలవారై యుండుట సంతోషకరము. అయినను యిటువంటి అభిప్రాయము ప్రబలుచుండుట ఆంధ్ర మాతకు మిక్కిలి సంతాపకరము. ప్రత్యేకవర్ణములవారికి ప్రత్యేకసభ లున్నప్పటికిని, ఆంధ్రులందరికిని కాలసిన విషయముల చర్చించుచు, ఆంధ్రుల శ్రేయోభివృద్ధికై పాటుబడుచున్న ఆంధ్రమహాసభకు ఆంధ్రుడగువాడెవ్వడు విముఖత్వము వహించ జాలడు. కాబట్టి అందరుచేరి సభను జక్కగా జరిపించి 11 తెలుగుజిల్లాలనుండి వచ్చిన వేలకొలది ప్రతినిధులకు ప్రేక్షకులకును నిండు మనంబుతో స్వాగతి మొసంగి సన్మానించి విందులుచేసి యేలాటి లోపము లేకుండా, నెల్లూరు మండలమువారు పినాసి వారనిగాని భోజనవసతుల చక్కగా సేర్పాటుచేయజాలకపోయిరనిగాని యపకృతియొక్కాక గౌరవముగా నెత్తివేసికొనిన కార్యమును నిర్వహించుడు. నెల్లూరు మండలవాసులారా! కీర్తి అనకీర్తి బ్రాహ్మణులది కాదు, వైశ్యులది కాదు, రెడ్డిది కాదు, జమీందారులది కాదు, ఆహ్వాన సంఘమువారిది కాదు, కార్యదర్శిలది మాత్రమే కాదు, అందరికీవచ్చును; అందరు పంచుకొందురు. చందాల నియమము ఆహ్వాన సంఘమువారుగాని కార్యదర్శులుగాని

యేమిచేయగలరు? కాబట్టి మండలవాసులకు మీరెల్లరు వారికి తోడ్పడవలయును. కార్యదర్శులు సత్కర్మముగ నైన బేర్పాచిన మహానీయుల దర్శించి వారి సహాయముల నీ పత్రికాముఖమున మండలవాసుల తెల్లరకు తెలియజేయుదురు గాక.

నెల్లూరు ఏప్రిల్ 10 నెల్లూరు పురవాసి.

ఆంధ్రనాటక ప్రదర్శన విమర్శన సంఘము,
నెల్లూరు. (752)

వై సంఘమువారు మా పురమున జరుగనున్న ఆంధ్రమహాసభ తోటి మ-రా-రా-శ్రీ బలిజే పల్లి లక్ష్మీకాంతంగారి హరిశ్చంద్ర నాటకమును పోటీపరీక్షకు నేర్పాటుచేసిరి. అందు హరిశ్చంద్ర, చంద్రమతి, విశ్వామిత్ర, నక్షత్రక, లోహితాస్య పాత్రలు ధరించి యుత్తీర్ణులైన వారికి క్రమముగ రు. 50, 50, 40, 35, 30 లు వెలగల బంగారు పతకములును, మొత్తములో యెవరినాటకము బాగుండునో వారికి రు 100 లు వెలగల రజత పాత్రమును బహుమాన మొసంగెదరు. ఈపరీక్షకు రాగోరువారు తమ దరఖాస్తులను మే నెల మొదటి తేది లోపుగా పంపుకొనవలెను. ఇందు విషయమై తెలిసికొనగోరినయెడల యీక్రింది వారికి వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

అడ్రెస్:- జి. సుబ్బయ్యశాస్త్రి,
జి. సుబ్బయ్యశాస్త్రి, రిటైర్డ్ మున్సిఫ్.
ముంగమూరువారివిధి, ఎ. సుబ్బరావు ఎం.ఎ,
నెల్లూరు. డాక్టరు వి. వెంకటసుబ్బ
రావు, H. L. M. S.

ఇదియొక అపూర్వమైన గ్రంథము. కథకాదు. కల్పము కాదు. నవలకాదు. నాటక మన్ననో కాదు. ప్రబంధ మంతకంటె కాదు. పురాణేతిహాస సంబంధ మసలే కాదు, కాదు. విచిత్రమగు గ్రంథము. చదువుడు, చదివి యానందింపుడు. తెలుగుభాషలో ఇదివర కిట్టి గ్రంథము నెన్నడు మాదియుండదు. జంఘాలశాస్త్రి, కాలాచార్యులు, బొత్తయ్య శాస్త్రి, వాణీదాసుడు, 'సాక్షి' అను విమర్శకురసంఘము. ఈ సంఘముచే జర్పింపబడు విషయములు బహు చమత్కారముగ నుండును. మొదటినుండి చివరవరకు, ఏరసమునకారస ముట్టిపడుచున్నట్లుండును. మొదటినుండి చివరవరకు, కడుపు చక్కలగునట్లు సత్వసత్వముండును. ప్రయాణములు చేయునప్పుడు ఏమియుం దోచకుండునప్పుడు, అనేకవిషయముల దెలిసికొనగోరునప్పుడు యవకులకు, స్త్రీలకు, వృద్ధులకు చదువుట కింపగు గ్రంథ మింతకంటె నింకొకటి యిదివరలో లేదుగు భాషలోలేదు. ఒకమాటు చదివినవారి గ్రంథమును వదిలరు. చక్కని వచనశైలి కుదుర్చుకొనుటకు విద్యార్థుల కింతకంటె యుపయోగకరమగు గ్రంథ మింకొకటిలేదు. జంఘాలశాస్త్రి యుపన్యాసభోరణి, కాలాచార్యుల రచనా శైలి, వాణీదాసుని బంధువప్రబంధరచనాశక్తి సాక్షి విషయనివేదనాశైలి, అభిప్రాయసంబంధిత, చదువదగినవి. ప్రతియాంధ్రుడును ప్రతి అక్షరాస్యుడును యీగ్రంథమును జనువదగినది. ఒకయెడ సంభాషణాచాతుర్య! మింకొకయెడ పాత్రవిలసనశైలి! ఇంకొకయెడ అపూర్వగర్భనాగాంభీర్యము!! చదువుల కెంతయో సంతస మొసంగును!!!

ముద్రా (500) అయిదు వందలపుటలు నైవరత్యము కాగితములు, మంచి అచ్చు, కాలికోటైంకు బంగారుగిట్టుతో (హార్డ్ బిండ్) రు 2.
సోల్ ఏజంటు:- తెలికిచర్ల వెంకటసుబ్బారావు,
నెల్లూరు పుస్తకాలయము, రాజమండ్రి.

మోటారు నడపుట.
మూడుమాసములలో మోటారుకార్లు నడుపునట్లు చేసి గవర్నమెంటు సర్టిఫికేటు ఇప్పించెదము. ఫీజు రు50-0-0; 2 మాసములలో తయారు చేయుటకు రు 60-0-0.

రాంనాయక్ అందుకంపెనీ
మోటారు ఇంజనీర్లు
మద్రాసు.

కృష్ణాజిల్లా గ్రంథాలయ సభ

ద్వితీయ సమావేశము.

(మాప్రత్యేక విలేఖను యొద్దనుండి)

జగ్గయ్య పేట, ఏప్రిల్ 8:— నేటిదినము ఉదయము 8 గంటలకు కృష్ణాజిల్లా ద్వితీయ గ్రంథాలయ ప్రతినిధుల మహాసభ గంపలగూడెము కమార రాజాగారిగారి శ్రీరాజా కోటగిరి వేంకట కృష్ణారావు బహద్రుల జమీందారుగారి యాధిపత్యము క్రింద ప్రారంభమైనది. జాతీయగీతము జనువబడిన పిమ్మట, గ. అప్పయ్యశాస్త్రిగారు వేదప్రార్థనను జేసిరి. తరువాత ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు కన్దులపున్నయ్యగారు, తమ యువస్వాసమును జెప్పిరి. ఆనంతరము కొండపల్లి శ్రీరామచంద్రరావుగారు అగ్రాసనాధిపతిగా శ్రీరాజాగారిని ఎన్నుకొనిన బాగుండునని ఉపపాదించగా కోన సీతారామరావుగారు రాజుపాదించిరి. అంతట అగ్రాసనాధిపతిగారు లేచి తమ ప్రారంభోపన్యాసమును జదివెరి. వీరి యువస్వాసము మిక్కిలి రసవంతముగ నున్నది. ప్రథమమున జగ్గయ్యపేటయొక్క ప్రాచీన స్థితిగూర్చి కొంచెముచెప్పించి, ఆంధ్ర భాషాస్వరూపులగు గూర్జుయు, ఆంధ్ర భాషాస్వరూపమును గూర్చియు వారునిపులము గ చెప్పిరి. పిమ్మట గ్రంథాలయోద్యమమును మనము పాశ్చాత్యులవలననే నేర్చి కొంటిమని ప్రమవదగూడదనియు, ఇప్పటికిని అనేక అముద్రిత తాళపుత్ర గ్రంథములు లభించుటవలనను ఇతర ఆధారములు గన్పట్టుటవలనను ప్రాచీనకాలమున మనదేశమునందు గ్రంథాలయము లుండెనట విస్పష్టమనియు జెప్పెను, అకాలమునందలి గ్రంథాలయములనుగూర్చి వారు వర్ణించిరి. పిమ్మట గ్రంథాలయ మనసేమియో, దానివిధానము కృత్యములెవ్వయో విపులముగ జెప్పిరి. ఆంధ్రదేశమునకొక మాత్రగ్రంథాలయమును స్థాపించుటయొక్క యావశ్యకతనుగూర్చియు, గ్రంథాలయ ప్రదర్శనమును ఏర్పాటుజేయుటవలన గలుగు ప్రయోజనమును గూర్చియు, గ్రంథాలయములవలన గలుగు లాభములనుగూర్చియు జెప్పి వారు తమ యువస్వాసమును ముగించిరి.

ఆనంతరము కృష్ణాజిల్లా గ్రంథాలయసంఘ కార్యదర్శి దుగ్గిరాల వేంకటసుబ్బయ్యగారు తాము ఈవత్సరమున జేసిన పనినిగూర్చియు, జరగిన అభివృద్ధినిగూర్చియు విపులముగ జెప్పిరి. అంతట దంటు సుబ్బారావుగారు గ్రంథాలయములనుగూర్చి జెప్పినపిమ్మట, జగ్గయ్యపేటయందు భర్తగ్రంథాలయము నొక దానిని స్థాపించుటకు తీర్మాన ముపపాదించబడినది. ఇది జరగినపుడు సభ్యులందు కలిగిన ఉత్సాహమునకు మితిలేదు. మిగిలిన సభలతో బాటుగ్రంథాల ప్రతినిధుల సభ కూడ తీర్మానములతో ముగిసినదేక, కార్యసూచమున పరిణమించినందుల కొందరును సంతసించిరి.

జగ్గయ్య పేటయందు గ్రంథాలయమును స్థాపించి యెడల 116 రూపాయల నిచ్చెనని అగ్రాసనాధిపతిగారు గ్రంథాలయమునకు కమారరాజాగారు నెలవిచ్చిరి. అంతట గిరిజీ సర్వసారాయణగారు 116 రులను, చారుమళ్ళ వేంకట రంగయ్యగారు 116 రులను, పేరివిశ్వనాథంగారు 50 రులను చందూరి అప్పయ్యగారు గౌరెట్టి లక్ష్మీనారాయణగారు, శ్రీరాంఆప్పగారు, స్వామినాగయ్యగారు, ఆకుల వేంకన్నగారు కొమ్మలపల్లి రంగయ్యగారు తలయొక 20 రులను, కారుమూరి రాజగోపాలంగారు 15 రులను, శ్రీరాంజయ్య రామయ్యగారు 11-లను గోమంట్ల వేంకట సుబ్బయ్యంగారు 10 రులను, గుడివాడతాలూకా వేంట్ల ప్రగడ కాపురం గులగు శ్రీమారవ సేని వేంకయ్యగారు 10 రులను విరాళముల నొసంగిరి.

ఆనంతరము గ్రంథాలయముల యువయోగమునుగూర్చి పురాణం కూరికాస్త్రిగారు, ఆంధ్రదేశగ్రంథాలయోద్యమమునుగూర్చి అయ్యంకి వేంకటరమణయ్యగారు, ఉపస్వాసముని నిచ్చిరి. పిమ్మట ఆంగూరు గ్రంథభాండాగార చరిత్రను దుగ్గిరాల వేంకట సుబ్బయ్యగారు, కొణకంచి గ్రంథాలయమునుగూర్చి కొణకంచి చక్రధరరావు గారు, చెరుకుమిల్లి గ్రంథాలయమునుగూర్చి దాట్ల వేంకటపతి రాజుగారు, బెజనాప తాలూకాసంఘమునుగూర్చి గోయూరిరామచంద్రప్రసాదరావుగారు, ఆకుపేట గ్రంథాలయమునుగూర్చి నంజారి రామరామగారు, అకిలిపల్లి గ్రంథాలయమునుగూర్చి గ. అప్పయ్యశాస్త్రిగారు, చిత్రలహర గ్రంథాలయమునుగూర్చి ఆ సంఘకార్యదర్శిగారు, జెప్పెను తాము గీచులేమ ప్రాముఖ్యముందు గ్రంథాలయములకొరకు సడిన

కష్టములనుగూర్చియు సంపాదించిన అనుభవములను గూర్చియు వివరించిరి. ఈసంఘముల వృత్తాంతములు పరస్పరము సంప్రదించు కొనుటవలన ప్రతినిధు లందరూ విశేషానుభవమును సంపాదించిరి జెప్పట కంతమాత్రమును సందియము లేదు. ఈ వృత్తాంతములు జదివినపిమ్మట ఖమ్మంపేట్టు గ్రంథాలయమునుండి వచ్చిన ప్రతినిధులగు కూరి లాపయ్యగారు “గ్రంథాలయములు - ఆంధ్రవాఙ్మయము” అను విషయమునుగూర్చి అనుభవకవేద్య మగు ఉపస్వాసమును జదివెరి. ఆనంతరము తీర్మానములు జరిగినవి.

తంజావూరు మహారాజుల యొక్క లిఖిత పుస్తకభాండాగారము ఆంధ్రమహారాష్ట్ర ప్రభువుల కాలమునబట్టి మన దేశీయులకు మిక్కిలి యుపయోగకారిగ నున్నది. కావున ఆ గ్రంథభాండాగారమును విశేషములకు బోకుండ నరికట్టి, దానిని చెన్నపట్టణము నందున్న ప్రభుత్వమువారి ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తకభాండాగారమున గాని, ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్ దాఖలాగారమున గాని జేర్చుటకు ప్రభుత్వమువారిని కోరుతు సభవారు తీర్మానించిరి.

ఆనంతరము అగ్రాసనాధిపతిగారి అంత్యోపస్వాసముతో సభ ముగింపునకు జేరినది.

నరసాపురం వార్తలు

(మా స్వకీయ విలేఖను యొద్దనుండి)

నరసాపురం, ఏప్రిల్ 8:— మార్చి 21-22 తారీఖులకు మా జిల్లా జడ్జి. జే. జే. కాటమదొరవారు, మా ప్రిసిపలు, ఆడిషనులు కోర్టులకు చూచి వెళ్లి నారు. వారిచ్చటనున్న శుభయములలో, మా పురమండలి, న్యాయవాదులు కొందరు వారిని దర్శించి, ఏలూరులోనున్న అడిషనులు సముకోర్టుయిచ్చటకు మార్చినచో బాగుండునని విన్నవించిరి. జడ్జిగారు విషయము ఆలోచించెదనని చెప్పిరి. తంజు, భీమవరం నర్సాపురం, గ్రామములలో, నర్సాపురం వాసయోగ్యయిన దనియు, విశాలమయినదనియు, అందరు తెలిసిన విషయమే జడ్జిగారును అదే ఆభిప్రాయముతో నర్సాపురమును విడిచి యుండవచ్చును.

నరసాపురము తాలూకాభివృద్ధి సంఘము.

దీనిని రిజిష్టరు చేయించుటకు ప్రయత్నములు చేయుచు న్నారు. ఈ నెలఖరులో గారిజిప్టరు పూర్తికాగలదు. ఈ సంఘమునకు, విద్యార్థి సంఘమును ఉపకాలుగా జేర్చబడినది. రాయి దొరసానిగారు, నర్సాపురం స్త్రీల సంఘమును, స్థాపించిన కాలములలో, నా సంఘోపయోగమునకు శృంగవృక్షము కాపరస్తులును, ఉదార భావులును నగు, కలిసిండి వేంకట్రామ రాజుగారు, ఒక, మందరమునను, 7-8 నందల రూపాయలు కన్నపెట్టి నిర్మించిరి. తాలూకా దొరసానిగారు, వెల్లి పోయిన తర్వాత, తగిన ప్రోత్సాహములేక, స్త్రీల సంఘముని నాశనమయి యుండెను. పుర ప్రముఖులను, దాని లేక నెత్తుటకు తగు ప్రయత్నముల చేయవలెను, యది యంతరించుటకు సిగ్గుయొక్క. అట్టి స్థితిలో నర్సాపురం తాలూకాభివృద్ధి సంఘము వారు, వారి సంఘమును, తమ సంఘమునకు జేర్చుకొనిరి. ఈ మధ్య, యెవ్వరును, వేంకట్రామ రాజుగారిని చూచి, స్త్రీలకు కట్టించిన మందరమువారికి రిజిష్టరుచేసి యివ్వమని కోరినందున, వారు, ఉపేక్షచేసిరి. 10 రోజులక్రితము నర్సాపుర తాలూకాభివృద్ధి సంఘమువారును మరికొందరు విద్యార్థులును, శృంగవృక్షమువెల్లి కాజుగారిని జూచి, యాభవమున, వారి వాదనము ప్రకారము రిజిష్టరుచేసి యివ్వమని కోరిరి. ముందు మరమ్మతులు వస్తే రాయి, తాలూకాభివృద్ధి సంఘమువారు ధరించే పద్ధతినిదను, ఈసంఘములు నశించినయెడల, భవనము మరల వారికి, చెందువట్టుచు వ్రాసి, వారము, 10 రోజులలో రిజిష్టరుచేయించి యిచ్చెనమని వారు వాదనముచేసిరి. ఇట్టిమహోపకారము లున్నచో, యెట్టి ప్రయత్నములయినను నిర్విఫలముగా పొగగలవు. వీరి గాజిత్యమువలన, వీరు ఈ తాలూకాలోని, ధరికులకు మార్గదర్శకు లగుచున్నారు. కాశ్యపయ్య కీర్తిని సంపాదించి, వీరు ఆంధ్రుల, కృతజ్ఞతకు పాత్రులయిరి.

ఆంధ్రవిద్యానిధి.

ఈసంవత్సరము, సంకల్పాధి దినమున, మాపురమండలి విద్యార్థులు కొందరు బంతుబడికి యింటింటికి దిగి, రు 25-4-0 ల, చందాలను వైదికి వసూలుచేసిరి. ఈనిధి యీసంవత్సరమే స్థాపింపబడినందున, దీనిని యుపయోగము తెలియక ప్రజలు తిని, యందరమును జూపెదను. ముందుసంకల్పమునుండి, నిధికి విరాళముల సేర్పక రాగలవని నమ్ముచు న్నాము.

పోర్టు సెంటుజూజి గె జేటు.

ఎర్రెట్టు వెకెహాము వాల్లు ఐ. సి. ఎస్. గారికి ఏప్రిల్ 16వ తేదీనుండి 6 వారములు ప్రివిలేజీసెల వొసంగబడినది. జె. డబ్ల్యు. గాకల్, ఐ. సి. ఎస్. గారికి యుద్ధానంతరము వజరు అసాధారణసెల వొసంగబడినది. ఎ. బి. స్ట్రీంజిగారు రాజీనామా ఇచ్చినందున ఆర్. టాడ్డుగారిని చెన్నపురిపోర్టు ట్రస్టీగా నేర్పఱచిరి.

న్యాయశాఖ

పుండి చెట్లూరు తిరువేంకటాచారి గారిని చెంగల్పట్టు సముకోర్టు సబ్జడ్జిగా నియమించిరి. అద్దంకి వేంకటరామయ్య పంతులు గారిని చెంగల్పట్టునుండి రాజమహేంద్రవరము అడిషనల్ టెంపరరీ సముకోర్టు సబ్జడ్జిగా నిర్దేశించిరి.

గోదావరి జిల్లాలో మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటుగా నున్న పెరిష్ అహమ్మగు అలీసాహేబు గారును రావుబహదరు కేసానపల్లి నరసింహారావు పంతులు (విశాఖ పట్టణము జిల్లా 1వ తరగతి మేజిస్ట్రేటు) గారును స్వహస్తములతో సాతీల పాఠ్యాలములను వ్రాసికొనుటకు వారి కధికారమియ బడినది.

కర్నూలుజిల్లా సబ్జుమేజిస్ట్రేటు ఆర్కాటు మాధవరావు గారికిని, నెల్లూరుజిల్లా ముక్తుకూరునందు డిప్టీ తహసీలుదారు గానున్న రాధాకృష్ణయ్యరు త్యాగరాజయ్యరుగారికిని రెండవ తరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికార మియబడినది.

కర్నూలుజిల్లా కంఠముతాలూకాలో సబ్జుజిస్ట్రేటుగా నున్న జేక తాతాచారి రామస్వామి అయ్యంగారికి 3వ తరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికార మియబడినది.

గంజాముజిల్లా మర్లయందు సాట్టు ఆల్ఫ్రెడిశాఖ అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరుగానున్న అంబటి వేంకన్నగారికి 3వ తరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికార మియబడినది.

రివిన్యూ శాఖ.

15 తరగతి డిప్టీ కలెక్టరుగానున్న జయంతి రామయ్య పంతులుగారికి 5 దినములెక్కురగా ప్రివిలేజీసెల వొసంగబడినది.

చిత్తూరుజిల్లా హుజూరుగిరీ పంచాయతీ గానున్న కావత్తూరు దొరసామి మొదలియూరు గారు 7వ తరగతి డిప్టీ కలెక్టరుగా నియమింపబడి కడపజిల్లా జరనలు డ్యూటీకి మార్చబడిరి.

ఆనంతపూరుజిల్లా డిప్టీ కలెక్టరు తుప్పకవిశ్వనాథ శాస్త్రి త్యాగరాజ అయ్యరుగారిని కృష్ణాజిల్లాజనరలు డ్యూటీకి మార్చిరి.

రాజోపు మేమసము 15, 16, 17 తేదీలకు జరుగు మండల రాజకీయసభకు పట్టు కేశవపిళ్లగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించుట కంగీకరించిన తెలుపుటకు ఎంతయు సంతసించుచున్నారము. పూర్వము మైసూరు కాపరస్తులెట్టియు ప్రస్తుతమందు అడయూరువాస్తవ్యులు నగు మహాదేవశాస్త్రిగారు సంఘసంస్కరణ సభాధ్యక్షులుగ నుండును. సంఘ సంస్కరణ జాహ్నవ సభాధ్యక్షునిగ డిప్టీ కలెక్టరు మునసబు మాయగిరీరావు గారిని నియోగించిరి.

రాజమహేంద్రవరమునుండి మా స్వకీయవిలేఖను డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:— బ్రెయినింగు కాలేజీ విద్యార్థియగు శింగు మహంతి చినస్వామి యను నతడిపట్టణములో సెక్రరెని చూతో పాడచినందున సన్ మెజిస్ట్రేటుగారు 30 రూపాయలు జరిమానా విధించిరి. సాముల్ చెల్లించని పక్షమున సెక్రరెని కరినశిక్ష కుత్తరపు చేసిరి. చాకు దొరతనము వారికి స్వాధీనము చేయబడినది.

ఒకబాలు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:— కృష్ణాజిల్లా గుడివాడతాలూకా వెంట్ల వెగడ గ్రామములో బోర్డు ఎలిమెంటరీ స్కూలు గలదు. దానిలో 120 మంది బాలబాలికలును ముగ్గురు మాష్టరుగలరు. పాఠశాలలో పిల్లలు పట్టుటకు చాలు చాలక చేర్చుకొనవలసిన బాలురు బాలికలు 20 నుండి గలరు. ఇందు సుమారు 50 మంది బాలికలుగలరు. బాలికలు బాలరతోకలసి చువుట మిక్కిలి కష్టముగా నుండుటచే కొందరు బాలికలు మానవలసిన వారగుచుండిరి. ఇట్టి కష్టముల పాలగుచుండిన బాలికలకు మా గ్రామస్థులు చూచి యేమియు ఆలోచించరైరి. గవర్న మెంటువారైన యిట్టి యిక్కట్లులు పడుచుండిన బాలికలయందు పూర్ణానారాగము గలవారై ఒక బాలికాపాఠశాలను స్థాపించెదరని నమ్ముచున్నాము.

కృష్ణామండలసభ.

రెండవదిన చర్య

(మా ప్రత్యేక విలేజునుయొద్దనుండి)

జగ్గయ్యపేట, ఏప్రిల్ 8 :— మధ్యాహ్నము 2 గం:— ఇరువదియారవ కృష్ణామండలసభ తిరిగి సేటిమధ్యాహ్నము 2 గం. లకు సభామండలమునందు గూడినది. నిన్నను వచ్చినవారుగాక డాక్టరు ఆచంటలక్ష్మీపతిగారు గూడ విచ్చేసిరి. అప్పటి తీర్మానములు జరిగినవి.

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యములో స్వపరిపాలన గలిగిన అధినివేశములతో పాటు మన యిండియా దేశమునకు కూడ శిశుకాలములో స్వపరిపాలన యిచ్చుటకు సాధ్యమైనంత త్వరలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము వారు కాసన మేర్పరచుటకును, వైదానిని ప్రథమ సోపానముగ మొన్న డిశంబరు నెలలో లక్నోలో జరిగిన దేశీయ మహాజన సభవారు, మాస్టింగ్ గువారును కలిసి ఏర్పరచిన రాజ్యతంత్ర విధానమును తక్షణమే యొసంగుటకును సభవారు తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానమును గోటిటి లక్ష్మీనారాయణ గారు రుద్రపాడింప నందూరి వేంకటరామదాసుగారు రామోదించిరి.

అంతట పింగళి లక్ష్మీనారాయణగారు దీనికి వ్యతిరేకముగ నిట్లు జెప్పిరి:— “ఇప్పుడు స్వరాజ్యమునకై ఆందోళనము జరుగుచున్నది. అనేకమంది తమకు కావలసిన పనులు ఇందులన నిర్వహణయగునని దీనిని అంగీకరించుచున్నారు. ఇప్పుడు ఉద్యోగములలో నైతే నేమి ఇతరత్రా నేమి బ్రాహ్మణులే మిక్కిలి ఉచ్చరణమును నున్నారు. మొత్తముమీద బ్రాహ్మణులు నూటికి 8 మంది మాత్రము గలరు. స్వరాజ్యము వచ్చుట వలన అందఱును సమానరై బ్రాహ్మణేతరులే అధికృతతయందుండెదరు. వారే ఉద్యోగములు మొదలగు ఉన్నత పదవులన్నిటిని పొందెదరు. కావున బ్రాహ్మణులకు స్వరాజ్యము వచ్చుట లాభకరముగాదు. అందుచేత ఈతీర్మానమును నేను అంగీకరింపను.”

అంతట దంటు సుబ్బారావుగారు లేచి ఇట్లు జెప్పిరి:— “ఇదివరకు అనేక వర్తనములనుండి సభావేదికల నుండి ఇది కావలెను, అది కావలెను, ఇంకేవియో కావలెను, అని యుద్ధిగి, చివరకు హోమురూపు కావలెననియు ఇది వచ్చిన అన్నియు లభించుననియు దీని విషయమై భేదాభిప్రాయము లేదనియు పత్రికలు, జనులు అందఱును చెప్పుచున్నారు. ఇది వరకు మితవాదులు అతివాదులు అని రెండు తెగలు జనులు గలరు. ఇందులలోమాత్ర మేమీలేరు. ఈ హోమురూపు వలన నష్టము లేమిటి అను సంగతి ఎవరికిని స్ఫురింపలేదు. ఇది వచ్చిన దేశాభివృద్ధికి కావలసిన అన్ని స్థితిగతులును లభించునని ఆంగ్లేయవిద్యచే పీడితులగునా రందరి యభిప్రాయమై యున్నది. హోమురూపు వచ్చిన నేడనుట ఉద్ధరింప బడుననియు విద్య అభివృద్ధి నొందుననియు ఉద్యోగములు ధనము లభించుననియు కొందరు చెప్పుచున్నారు. ప్రపంచముమొక్క ఏ అంగము వెనుకబడినను వికాసము సరిగ వృద్ధిబొందదు గనుక హోమురూపు కావలెననియు మరికొంద రనుచున్నారు. హోమురూపు వచ్చినయెడల బ్రాహ్మణుల అధికారమే వృద్ధియగును. మనము అకుంగటిపోమును అని కొంద రనుచున్నారు. అప్పుడు బ్రాహ్మణులు తెలివిగలవారా? తెలివి తక్కువవారా? అను ప్రశ్నలు మన కక్కరలేవు. ఇప్పుడు మనరాజధానిలో ఉద్యోగములయందు జేమి, కాసనసభలయందు జేమి బ్రాహ్మణులే ఎక్కువగ నున్నారు. సాధారణముగా మన దేశమునం దెల్లడలను “ఓట్లు” ఎప్పుడును పుంకుబడిని బట్టియే జనులు ఇచ్చుచుండును.

ఇప్పుడు బ్రాహ్మణులు గ్రంథాల మోద్యమ మనియు, ఆయుర్వ్యమనియు ఈ యుద్యమమనియు బయలుదేరవేసి బ్రాహ్మణేతరుల నుద్బోధించు చున్నారు. ఇట్టిస్థితియందు హోమురూపు అను అపత్తు సంభవించినయెడల బ్రాహ్మణులకు గొప్పఆపత్తు సంభవించును. ఏలనన బ్రాహ్మణులు కొద్దిమందియగుటచే బ్రాహ్మణేతరులు ఎక్కువమంది ఉండుటచే, వారు బ్రాహ్మణులనణగ ద్రొక్కెదరు. కాని హోమురూపు ఒక్క బ్రాహ్మణులకొరకే కాదు. భారతవర్షమున కంతకును కావలెను. అందుచేత బ్రాహ్మణులకు లాభకారి కాకపోయినను, వారు అణగిపోయినను హోమురూపును అంగీకరింపక తప్పనట్లు తోచుచున్నది.

పిమ్మట చిల్లరగ శ్రీనివాసరావుగారి డిట్లు చెప్పిరి:— కొందరు బ్రాహ్మణేతరులు ఇప్పుడుచేరి మన దేశమునకు స్వరాజ్యమిచ్చినయెడల తమకు నష్టము కలుగునని ఇప్పుడు

కొందరు చెప్పుచున్నారు. ఐరోపాదేశమునం దిప్పుడు ప్రజాప్రభుత్వము నెడల విముఖత్వము కలుగుచున్నది. అందుచేతనే వారు యుద్ధమును ఇంకను ఎక్కువకాలము జరుగవలెనని కోరుచున్నారు. వెనుకటి అభిప్రాయము లన్నియు ఇప్పుడు మారిపోవుచున్నవి. ఈ యుద్ధముతో ప్రజాపరిపాలన అంతరింప వలసినదే. మనప్రాచీన ఋషులచే నుద్బోధింపబడిన పరిపాలనమే అతగా ధర్మాభిప్రాయముగల మనులేరాజ్యము నేలవలెను అను నభిప్రాయమే ఐరోపాదేశమునందు ఇక ముందు ప్రబలగలదు. నిష్కపటమైనట్టి, నిష్కలమమై నట్టి బ్రాహ్మణులకే ధర్మనిష్ఠ యము చేయుటకై అధికార మిచ్చువలెను. ఈ సిద్ధాంత ప్రకారమే ఐరోపాదేశమునందు, పూర్వము ఆర్యావర్తమునందు జరిగినవిధముననే సద్బ్రాహ్మణులే రాజ్యముల నేలగలరు. ఆ బ్రాహ్మణులు జన్మముచే నిర్బంధ బడజాలరు. వారిబుద్ధులనుబట్టి బ్రాహ్మణుల తేర్పడగలరు. కావున ఎవరుగాని భయపడ వలసినదిలేదు.

అనంతరము ఈ తీర్మానమును ఉపపాదించిన గోటిటి లక్ష్మీనారాయణగారు యుక్తియుక్తముగ జవాబుచెప్పి, తన తీర్మానమును ఆమోదించ వలసినదనికోరిరి. అందుమీద తీర్మానమును ‘ఓట్లు’ నకు పెట్టగా, ఒక్కరూమాత్రము వ్యతిరేకముగను, మిగిలినవారందఱును అనుకూలముగను ఓట్లునిచ్చిరి.

ఆంధ్రోద్యమమునకు ప్రతి ఆంగ్లమును తనకు సాస్యమయిన ప్రోత్సాహమును కలుగజేయవలయునని సభవారు హెచ్చరించిరి.

మరియు తెలుగుభాషను మాటలాడు జిల్లాలను ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ వెంటనే చేయుటకును మరియు ఆంధ్రదేశమున నవీరపద్ధతుల ప్రకారము విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకును సభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరిరి. తీర్మానమును కొండపల్లి శ్రీ రామచంద్రరావుగారు ఉపపాదించిరి. దాట్ల వేంకటపతి రాజుగారు, కష్టల పూర్ణయ్యగారు ఆమోదించిరి.

కృష్ణా తూర్పుదెట్టలో ఇప్పుటివరకు సాగుబడిలో నున్న మాగాని భూముల ఆయాకట్టులలో ఏవిధమైన మార్పు కలిగించినను ఆ నేకరయుకు కుటుంబములకు జీవనధంగుగుటయు, లక్షలకొలది సామ్యు పెట్టుబడి పెట్టి బాగుచేసిన కృషి యంతయు వ్యర్థయగుట తటస్థించి రయుతులలో గొప్ప సుఖోభము కలుగును గాన పల్లపు ఆయకట్టులోనుండి కొన్ని భూములను తీసివేయుటకు ప్రస్తుతము జరుగుచున్న విచారణలను తక్షణమే నిలిపివేయుటకును కృష్ణా ఈస్ట్రీక్ డెట్ట ఆయకట్టులో చేరియు చేరకను ఇప్పుటివరకు మాగానిసేవ్యమగుచున్న విస్తీర్ణమును ఏమాత్రమును తగ్గించక యథాపూర్వము పల్లపు తరగతి క్రిందనే యుంచరలెననియు సభవారు ప్రభుత్వము వారిని కోరిరి.

కృష్ణామధ్యస్ట్రీక్ డెట్టలో పల్లపు ఆయ కట్టుభూమి మార్పువిషయమునుగురించి ఇదివరకే చోరతనమువారి విచారణ ప్రారంభమై యుండుటవలన, ఆ విచారణాంశములను గూర్చి వార్తాపత్రికలకు వ్రాయుటకును, రయితులకు తగుసలహాల నొసంగుటకును తగినంతమంది సంచార కార్యదర్శులను ఏర్పాటుచేసి, ఈ ఆపదయొక్క నివారణార్థమై కావలసిన యావత్తుపనులను నెరవేర్చుటకై వల్లూరి నూతనరామయ్య రావుగారిని, పురాణం నూరిశాస్త్రిలు గారిని నియమించడమైనది.

పరపతి సంఘసాధనము ఆయుధశాసనోప సంహారములను గురించియు, తీర్మానములు జరిగినవి.

ప్రకృతము దేశమునందు వ్యాపించియున్న విద్యావిధానము జాతీయా దర్శనములకును, జాతీయాభి వృద్ధికిని తోడ్పడుట లేదు గాన, జాతీయ పద్ధతుల ప్రకారము దేశముల యాజమాన్యము క్రింద విద్యావ్యాపనము జేయుటయందు బ్రయత్నించుచున్న బంధునందలి ఆంధ్రజాతీయ కళాకాలకు సర్వనిధుల సహాయముచేయు టత్యావశ్యకమని మండల ప్రజల కుద్బోధించుచు, ఆంధ్రజాతీయ కళాకాలకు ద్రవ్య సహాయము చేయవలెనని ఆంధ్ర జిల్లాలోని అన్ని మునిసిపాలిటీలను, లోకలు బోర్డులను సభవారు కోరిరి.

తరువాత మరెన్ని మాయూలు తీర్మానములు జరిగినవి. అంతటితో సేటిసభ ముగిసినది.

గంజావార్తలు:—బరంపురం తాలూకాలో గ్రామ పంచాయతుల పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టుట వానిని అభివృద్ధి చేయుచున్న ఆర్. డి. బ్యూ. డెవిసుగారిని సామ్రాజ్య చారిత్రము వారికి మహాకారిగ నియమించిరి. వీరి బదిలీగురించి గ్రామస్థులును, వీరితో పరచయముగల బుద్ధిమంతులందఱును వ్యసనపడుచున్నారు. క్రొత్త ఉద్యోగపదవికి బోవునపుడు గొప్పఉదారభావముతో పంచాయతిదాగ్గరు వెండి పతకమును బహుమానము జేసిరి. మేస్త్రి పనిచేయుకూలీలకు వస్త్రధానము కూడ జేసిరి. వీరిస్థానే 12 వ తేదీన కాట్రులుగారు దయచేయుచు రని అనుకొనుచున్నారు.

స్థానికవార్తలు

శ్రీ రామకృష్ణ బాల సన్యాససభ, బెంగులూరు:—ఈ సభవారు బెంగులూరు కంటోన్మెంటు వద్ద ఎల్ల గౌడంపాలెమునందు రామకృష్ణ పరమహంస వివేకానందస్వాముల వద్దం తుల్యత్వమును ఏప్రిల్ 15 వ తేదీన జరుపుదురు. బెంగులూరు రామకృష్ణ ఆశ్రమమునం దున్న స్వాము లందఱును వచ్చెదరు. రాజసభా భూమణ దివాన్ బహదరు కె. పి. పుత్తన్న సెట్టిగారు రధ్యక్షత వహించెదరు.

మాత్యనేరము:—మాళయందు నివసించు మాణిక్యం, రాఘవన్, రామానుజులు, వాసు, ఏలుచర, శేంకటస్వామి అనువారు 82 ఏండ్ల ఈడుగల నూతనారాయణరావు అను వతనిని వేంకటేశప్పకొ బీధిలో చంపిని పట్టుకొనబడిరి. ముద్దయిలకును చిన్నస్వామిగ్రామలో అను వానికిని చాలకాలము నుండి తైర యుండెననియు, గ్రామణికి నూతనారాయణ రావు సాహాయ్యము చేయుచుండెననియు అందువలన మాత్య జరిగెననియు సాక్ష్యములనుబట్టి తెలిసెను. కేసు జరుగుచున్నది.

రైలువే ముఖ్యగుచున్నా:—చెన్నపురి దక్షిణ మహారాష్ట్రరైలువే బ్రాక్కిమానేజరు ఆఫీసులో ముఖ్యగుచున్నాగా నున్న ఇ. టెక్నిరాగారు రాబోవు 15 వ తేదీన తమ యుద్యోగమును వదలుకొని పోవుచురని తెలియుచున్నది. 14 వ తేదీ సాయంత్రమునందు 4-30 గంటలకు రైలువేకం వెనీ రైటర్లు మున్నగువారు టెక్నిరాగారికి 200 రూ॥ల విలువగల యొక బహుమానము నీయదలంచు చున్నారు. టెక్నిరాగారు యుద్యోగమును వదలుకొనుట విచారకరము.

విశ్వకర్మ మహాజన సభాసంఘము:—ఇటీవల జపానుకు పోయి నేతపనియను రంగులపంపలను వేర్చుకొని తిరిగివచ్చిన విశ్వకర్మ కులజులగుటి. వి. రామస్వామి ఆచారిగారి గౌరవాధ్యము ముత్తుకుమారస్వామి ఇపుడితొంగడి వారి వసంతమంటపమునందు సోమవారముసాయంత్ర మొక సభ జరుపబడినది. ఉపన్యాసము లైస వెనుకను వైసంఘము వారితరపున రావుబహదరు త్రాగరామసెట్టిగారు అగ్రాసనాధిపతి నభినందించిన తరువాత సభ ముగిసెను.

ప్రపంచ యుద్ధచరిత్రము:—గ్రంథకర్త-మత్స్య నూర్యారావుగారు - ప్రకాశకులు శ్రీ రాజామంత్రి ప్రగడ భుజంగరావు బహద్రులు జమీందారుగారు, ఏలూరు. ఈ గ్రంథమునకు వెలలేదు. ఉచితముగ నియ్యబడును-ఇది పద్యకావ్యము బ్రాహ్మ పాకమున నెల్లరకు తెలియదగిన కులభక్తికి నతి మనోహరముగను ఉత్సాహ కరముగను వ్రాయబడినది. విషయము ఏదోయొక కొన నుత్పన్నమై మహారణ్యమునం దంతకు నలముకొను దవాగ్నివలె యూరొపునం దొక మూలను పుట్టి ప్రపంచ మంతటను వ్యాపించిన ప్రస్తుత మహాసంగ్రామము.

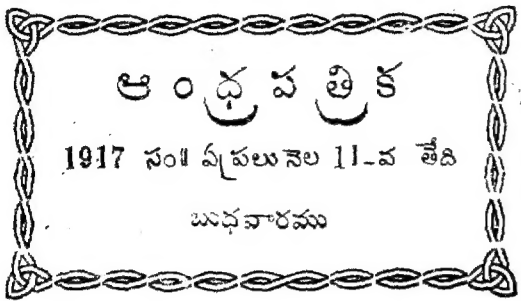
పూర్వవిద్యార్థి:—బ్రిటిష్ కేసులోనున్న నూపరిగుంట మహమ్మదీయ బోధనాపాఠశాలయందు 20 ఏండ్ల ప్రాచుముగల గౌసు మొహిదీన్ అనునతడు గుడ్డలు, దీపము మున్నగువానిని దొంగిలించెనని బ్రిటిష్ కేసు పోలీసువారు అరెస్టుపట్టుకొనిరి. ముద్దయి యాపాఠశాలయం దిదివరకు విద్యార్థిగా నుండెను. నిన్నటి యుదయమున ముద్దయి మహమ్మదీయ హస్తలుకుపోయి ఒకగది తలుపు తెలుచుకొని లోనికిపోయి దొంగతనము చేయుచుండెను. ఇంతలో ఆగదిలో నివసించువాడు వచ్చి ముద్దయిని చూచి పోలీసువారి కొప్పచెప్పెను. ఈదినము ఎగ్జూరు పోలీసుకోర్టులో విచారణ జరిగి ముద్దయికి 6 మాసముల కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

6 వ తేదీన కంజీవరము పోవుటకై బిరువల్లూరు రైలుస్టేషనుకు 60 ఏండ్లు ప్రాచుముగల బ్రాహ్మణశ్రీ యొకరై పోయెను. కంజీవరమునకు బోవు రైలు లేనందున చెన్నపురికి లోకలుపండిలో పోవుటకై టిక్కెటుకొనుటకై కిటికీవద్దకు పోయెను. ఒదిలోనుండి 1 రూపాయని 100 రూపాయలు విలువగల కంపుతో గూడుకొననగ నొకచానిని చేతిలో ఉంచుకొనినది. పిదప ఎడమచేతిలో నగమంతుకొని మడిచేతితో టిక్కెటుకొనుటకై రూపాయతీసెను. దుర్భాగ్య హాకడు ఆమెచేతిని వైకెగురునట్లు కొట్టగ చేతిలో నగ బారి క్రిందపడెను. చానిని తీసుకొనుటకై ఇంకొకతంటికి పరుకై దానినితీయుటకు వంగియుండ వాని గొంతుకవైకామెగూర్చింది చానిని కదలనీయక దొంగ దొంగని అరచగ దగ్గరవారందరు జేరి ఆమెసామ్యు నామె కిప్పించిరి.

బారిసాలు పట్టణమునకు 80 మైళ్లదూరమున గోయిలా బజారులో ఒక బొంబుపేరినట్లు వార్తవచ్చినది. ప్రాణహస్తముకలుగలేదు. మేజిస్ట్రేటు పోలీసు నూపరిం కెండ్లెంటును దరియాపురేయుటకు పయనమైపోయిరి.

విషయానుక్రమణిక.

ఆయిదవ ఆంధ్రమహాసభ	2, 3
కృష్ణాజిల్లా గ్రంథాలయప్రతినిధుల సభ	4
స్థానికవాదము	5
ప్రధానవ్యాసములు	
మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయము	6
ముఖ్యసమాచారములు	7
విరోధామహాసంగ్రామము	
విదేశతంత్రీవాదము	8, 9
దేశీయతంత్రీవాదము	10
ఇంగ్లీషుతంత్రీవాదము	11, 12

మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయము.

భరతఖండమునందు ప్రత్యేకము సంఘములకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము లుండుట యనన్యదాయకమని కొందరు, శుభదాయకమని కొందరు అభిప్రాయపడుచున్నారు. మతమును బట్టి విశ్వవిద్యాలయములను నిర్మించుటవలనను మానవ భ్రాతృత్వభావమునకు ప్రతిబంధక మేర్పడు నని యును విద్యార్థుల హృదయంబులందు సుకుచిత భావ మేర్పడుననియును కొందరు తలచుచున్నారు. కాని మతాధారము గల కళాశాలలు విశేషముగ హిందూదేశమునందు గలవు. క్రైస్తవకళాశాల లన్నియును మతాధారము గల కళాశాలలు. ఆ కళాశాలలు దేశాదాయమునుండి కొంత పోషణ మును బొందుచున్నవి. దయానందకళాశాల గురు కులశ్రమము మతాధారము గల కళాశాలలు. సూతనముగ స్థాపితమైన హిందూ విశ్వవిద్యాలయము మతాధారము గల విశ్వవిద్యాలయము. ఎవరిమతమునందు వారి కభిమాన ముండుట సహజము. క్రైస్తవ కళాశాలలందు క్రైస్తవమతము బోధింపబడు చున్నది. హిందూ మహమ్మదీయ కళాశాలలందు హిందూ మహమ్మదీయ మత సిద్ధాంతములను బోధించుటయును ధర్మము. మత పరిజ్ఞానమువలన భావములు విశాలములై మానవ భ్రాతృత్వభావము విశాలమగును గాని సంకుచితము గాదు. ప్రత్యేకసంఘములకు ప్రత్యేకవిశ్వవిద్యాలయ మేర్పడుటవలనను ప్రత్యేకసంఘము త్వరితగతిన వికసించి ఇతరసంఘముల వికాసమునకు ప్రేరణము గలుగగలదు. మహమ్మదీయులు వారి సంఘమునకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకై 20 ఏండ్లనుండి ప్రయత్నించుచున్నారు. మహమ్మదీయుల విద్యాభివృద్ధికై అలిగఘనందు 1875 నందు స్థాపించిన విద్యాలయము విశ్వవిద్యాలయమునకు మూలస్థానముగ నుండవలయునని మహమ్మదీయులు తలచిరి. సర్ సయ్యదు అహమదు ఖానుగారు స్థాపించిన విద్యాలయము క్రమవికాసమునుబొంది ప్రభుమతరగతి కళాశాలయై సర్ ఫియుద్దోరు మారిజనుగారి నిర్వహణము క్రిందను ముంబైకి వచ్చినది. ఆ కళాశాలయం దిప్పుడు కళాశాలా విద్యార్థులకు మహమ్మదీయమత సిద్ధాంతములు సయితము గల ప బ డు చు న్న వి. అలిఘన

కళాశాలను విశ్వవిద్యాలయముగ బరిణమింప జేయవలయునను సంకల్పము మహమ్మదీయ నాయకులకు గలదు. ఆగాఖాను గారు మొదలగు మహమ్మదీయ నాయకులు 1911 నందు మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయమునకై చందాలను వసూలు చేయుట కుపక్రమించిరి. మహమ్మదీయ ప్రముఖులు కిరిలక్షల రూప్యముల చందాలను వేసిరి. కిరీ లక్షల రూప్యములు వసూలైనపుడు పాలకులు విశ్వవిద్యాలయస్థాపనమును జేయుట కంగీకరించిరి. కాని మహమ్మదీయనాయకులకును పాలకులకును విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణము నందు భేదాభిప్రాయములు గలిగినవి. మహమ్మదీయ నాయకులు మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయము పేరునందు మాత్రమే కాకను వ్యవహారమునందును మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయమై యుండవలయునని కోరిరి.

ఇది రెండువిధముల సాధ్యము గావలసియున్నది. నిర్వహణమునందు పాలకులకంటెను మహమ్మదీయుల కధికమైన ప్రమేయముండవలయును. అధికారులు వారిబలముతక్కువ కంగీకరింపరని ఇటీవలనిర్ణయమైన హిందూ విశ్వవిద్యాలయచట్టమును నిర్ణీతముగానున్న పాటూ విశ్వవిద్యాలయ చట్టమును బరిశీలించినపుడు విదితమగుచున్నది. అధికారినిర్వహణము తగినగాని ప్రజలు నిర్వహించెడి విద్యాసంస్థాపనలవలనను విద్యాప్రవృత్తికి మేలుగలుగనేరదు. విద్యాసంస్థలు అధికారాధీనమునందున్నంతకాలము విద్యాసంస్థలు పరిపక్వస్థితికి రాజాలవు ప్రజావికాసమున కవసరమైన జాతీయ గౌరవాది సన్మానంబులు విద్యాసంస్థాపనల స్వాతంత్ర్యస్థితివలననే గలుగవలసి యున్నవి. ఇందు మహమ్మదీయనాయకులకు అధికారులకును గలిగిన వైధిభావమువలన మహమ్మదీయనాయకులకు విశ్వవిద్యాలయస్థాపనమునందు గల యత్నాహము తగినది. మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయము పేరునకు మహమ్మదీయవిశ్వవిద్యాలయం బైనను క్రియయందు అలిఘడు విశ్వవిద్యాలయముగ బరిణమించును. అలిఘడునందు గల కళాశాలలను గాకను నితరప్రాంతములందు గల ఏ పాఠశాలను గాని కళాశాలను గాని విశ్వవిద్యాలయమున కంగములనుగ జేర్చుకొనుటకు వీలులేదు. మహమ్మదీయుల కీ భావము బాత్తుగ సమ్యతము గాదు. పాలకు లీ మాగ్నాతికమణమును జేయుటకు వీలులేదని దృఢముగ చెలిపిరి. హిందూ విశ్వవిద్యాలయచట్టతినే మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయము స్థాపితమగు నని పాలకులు తెలియజేసిరి. విశ్వవిద్యాలయములు రెండును స్థానికవిశ్వవిద్యాలయములుగ బరిణమించును. హిందువులు “నూకల కేడ్చినప్పుడతప్పుడుతో సంతృప్తిపొందినది” అను లోకోక్తి ననుసరించి పాలకుల నిర్ణయములకు లోబడి హిందూ విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించిరి. ఆ ప్రతిష్ఠ మనమోహనమాలవ్య సుందరలాలు దర్బంగ మహారాజులకు దక్కినది. మహమ్మదీయులును వేదియుండిన ప్రయోజనము గలుగదని పాలకుల నియమానుసారముగ మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయనిర్మాణమున కంగీకరించుచు రని గ్రహించుటకు సూచనలు గలవు. ఈ విషయమును నిర్ణయించుటకై 1916 ఏప్రిలునం దొక యువసంఘ మేర్పాటు చేయబడినది. ఆ యువ సంఘము హిందూ విశ్వవిద్యాలయచట్టతిననుసరించి మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించుటకు పాలకులను గోరుట సమంజసమని నిర్ణయించినది. మహమ్మదీయులు విచారణాంశమునందు ఇతర కళాశాలలకు విశ్వవిద్యాలయమున కంగములనుగ

జేర్చుకొనుట యవసరమని కోరిరి. పాలకు లీయతము నంగీకరించుచురని తోచదు. నియమితమైన యువసంఘమునందు 102 మంది విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనమున కనుకూలురుగను కిరీ మండ ప్రతికూలురుగను నభిప్రాయముల నిచ్చిరి. మహమ్మదీయ సోదరు లీసమయమునందు నిష్పృహతనవహించి మిన్నకుండిన ప్రయోజనము గలుగదు. కార్యపరతంత్రులైనగాని ప్రయోజనముగలుగదు. మహమ్మదీయనాయకులు కార్యోపక్రమణమునకు బూనుకొని హిందూ విశ్వవిద్యాలయము వలె మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయమును వారి సంఘాభ్యుదయమునకును దేశభ్యుదయమునకును కొంత వరకైనను నుపచరించు నటులు పాటుపడుట శ్రేయస్కరము. పాలకులు మహమ్మదీయులను సంప్రీతులను జేయుట సమాజసము.

కృష్ణామండల సంఘసంస్కరణ సభ

జాతీయ రాష్ట్రీయ మండల రాజ్యాంగసభల కనుబంధముగ సంఘసంస్కరణసభలును గూడుట యాచారమైనది. కాని సమావేశములవలనను విశేషమైన ప్రయోజనము సంఘమునకు గలుగుచున్నదని నిశ్చయించుటకు వీలులేదు. సభాధ్యక్షుల యువన్యాసములు చర్చలు తీర్మానములు సభను ముగింపజేయును. ఉపన్యాసములు కొందరగు తాత్కాలికముగ నైనను నుద్బోధమును గలుగజేయవచ్చును. కాని సభముగిసిన వెనుకను నుద్బోధమును చల్లబడును. ప్రజల హృదయంబులందు గలిగిన యుద్బోధము చల్లబడకుండుటకై సంఘసంస్కరణాభిమానులు నిరంతరము పాటుపడినగాని సంఘసంస్కరణసభలవలన ప్రయోజనము గలుగదు. సంస్కారమునకు రెండు ప్రయోజనములు గలవు. మొదటిది జ్ఞానోదయము రెండవది కార్యపరత్వము. జ్ఞానోదయమునకు యథార్థమైన స్థితిని గనుగొనుట సాధనము. తాను మంచిస్థితి యందున్నామని నమ్మిడివారలకు జ్ఞానోదయము గలుగుట కష్టసాధ్యము. వీరికే 19వ కృష్ణామండల సంఘసంస్కరణసభ కధ్యక్షులైన ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు మిథ్యాసదాచారులని నామమిడిరి. మన సంఘము కృతయుగమునందు రామరాజ్యమునందు శుభస్థితియందుండినను కలియుగమునందు ఆంగ్ల పరిపాలనమునందు వికలస్థితియందున్నది. వికలాంగములను బాగుజేయుటయే సంస్కారమునకు ప్రయోజనము. వికలాంగములే లేనియెడల మన శుభస్థితికి భంగము గలిగియుండదు. సంస్కరణమనసరమైయుండదు. సంస్కరణావసరమును సంస్కరణసభలే చెప్పక చెప్పుదున్నవి. సంస్కరణప్రయోజనము బాగుజేయుటగాని నాశనము చేయుట గాదని నిజసంస్కర్త యైన లక్ష్మీపతి గారిటులు తెలిపియున్నారు.

భరతఖండమునందలి ప్రాచీనమైన నాగరకళ మనకొక పెట్టునికొట. దాని పునాది అనంతమైనది. ఈ కొటను పగులగొట్టి నశింపజేయు ఔచ్యుతి నసాధ్యము. ఇందు ప్రపంచమునందన్ని దేశములవారికి నేర్చుకొనదగిన విషయము లనేకములు ఇమిడియున్నవి. దేశభక్తియతులమై మనము చేయవలసినపని యట్టి అపూర్వనాగరకళను వృద్ధిపొందుటకు గాని దాని నశింపజేసి క్రొత్తదానిని పుట్టించుటకు గాదు. మనలో పాతుకొనియున్న సుగుణపుంజములు చెడిపోకుండ కాపాడుటయు మన యభివృద్ధికి కావలసిన మాత్రసాలంకారముల చెప్పి పెట్టుకొనుటయు మన కర్తవ్యము. ఇట్లు చేయుచున్నపుడు సంఘసంస్కర్తలకు పూర్వాచారపరామర్శలతో అనవసరముగ తగ్గలాడుట యుక్తము కాదు.

ప్రజలు భావములం దేశభివించినపుడ కార్యములం దేల యోగ్యవింపరను సూత్రము

కార్యకర్తలకు గలుగుచున్నది. రామరాజ్యమును ధర్మయుగమును స్థాపించవలయునను సంకల్పము, పూర్వాచారపరాయణులకు సంస్కర్తలకు సమానములు. మనము ధర్మయుగమునందును రామరాజ్యమునందును నివసించి యుండలేదని ఉభయపక్షముల వారికిని చెల్లెడియున్నది. మన యవివేకమునకు మన వాద్యమునకు మన పరాధీనమునకు మన యనారోగ్యము నేకు మన దురాచారములకు మన వికలత్వము గారణమని మన మందరమును నెరిగియున్నాము. ఆవికలత్వముచేయునగాని మనము బాగుపడ మనియును ఎరిగియున్నాము. నమ్మిన దానిని జేయక నిర్విణ్ణత్వమును వహించుట మనకు తల్లిపాలతో నభ్యాసమైనది. ఆ యభ్యాసమును విసర్జించుటయే సంఘసంస్కరణమును జేయుటకు మార్గము. తన కుటుంబమును తనవంశమును తన సంఘమును తనజాతిని తనదేశమును సేవించి బాగు చేయుట కవకాశము ప్రతిమనుజునకు గలదు. ఆ యవకాశములను నుత్సాహముతో వినియోగపరచుటయే సంఘసంస్కరణము. స్త్రీ పునర్వివాహాదీక్షను వహించిన వీరేశలింగం పంతులు గారు విద్యాసాగరులు మాత్రమే సంఘసంస్కర్తలని నిరుత్సాహపడవలసిన యవసరము లేదు. ప్రతిమనుజునకును సంఘసేవనుజేయుచు సంస్కరణమును జేయుట కవకాశము గలదు. ఈవిషయమై లక్ష్మీవత్తిగారి హితోపదేశము చక్కగ నున్నది.

“ఏవలమున బుట్టినవాడైన నేమి, దగ్గిరైన నేమి, భాగ్యవంతుడైన నేమి, తన యావచ్చుకొని సంఘాభివృద్ధికారకు ధారపోయుటయే సంఘసంస్కారము. ఒకడు వీధిబడి పెట్టుకొని బీదపిల్లలకు చువచు చెప్పడు. మరియొకడు కల్లుడుకాణములకు పోవుచోలకు కూడదని సలహామిచ్చి త్రాగుడు మాన్పించును. మఱియొకడు క్యరసాచుదాసులకు మంచివిత్తములు తెప్పించి యిచ్చి భూములపంటల ఫలికభిక్షేమును. ఇంకొకడు వికలాంగులకు రోగులకు ఆశ్రయమిచ్చి యుపచారములు చేయును. ఇంకొకడు ఆరాధలకు స్త్రీలకు విద్యలకు కళాచాయముల నిర్మించును. ఇట్లు కొద్దిపరి మొదలు గొప్ప పనివరకు ఉత్తరగ్రామీణులకు మనఃపూర్వకముగా చేయుచు దేశసేవను చేయుటయే సంఘసంస్కారము.”

సంఘము విశాలమైన రూపమును గలిగియున్నది. అందు మానవుల దుఃఖములకు గారణంబులై దురాచారంబులు దుష్కార్యములు దుష్కృతలు పర్యాప్తంబులై యున్నవి. సంఘమునందు పాతుకొని సంఘకార్యమునకు గారణంబై మర విశ్వాసగరవంబులకు ప్రతిబుధకంబులైన దుర్మయంబులను తొలగించుటయే సంఘసంస్కరణము. అట్టి సంస్కరణమును జేయుటకు ప్రతిమనుజునకు నన్నడు, సమగ్రుడు. సంఘము నుదరించుటకై భక్తి శ్రద్ధలతో జేయబడిన స్వల్పకార్యమును మహాత్కార్యమును ప్రీతిపూర్వముగ సంఘము పరిగ్రహించుచున్నది. భగవంతుడు భక్తిపూర్వముగ నొసంగిన పుష్పముతోను పత్రముతోను సంతృప్తిని జేసి కామితార్థంబుల నిచ్చుచుండును. సంఘమును భక్తిపూర్వముగ జేరిన సేవను స్వీకరించి కామితార్థములను ప్రసాదింప గలదు. లోకమునందు సకల సంస్థల మానవజాతీయ సాభాగ్యనిర్మాణమునకై ఏర్పడినవి. జాతీయసాభాగ్యమునకు ప్రతిరూపములైన యాచారవ్యవహారములను నవి నూతనములైనను ప్రాచీనములైనను బాగుజేయుటయే సంస్కరణము. ఈ సంకల్పమును సాధించుటకై ప్రతిమనుజునకు ననుదినమును కొలదియో గొప్పయో సేవను జేయుట కవకాశములుగలవు. ఆయవకాశములను మానవజాతీయ సాభాగ్యమునకు వినియోగించుట మనలకు పవిత్రమైన ధర్మము.

అయిదవ ఆంధ్రసభాధిపత్యము.

ఆంధ్రసభకు సభాధిపతిని నిర్ణయించుటకు గురించి నిన్నటి యాంధ్ర పత్రికయందు ప్రకటించిన సుపాదేశము వ్యాసమును పురస్కరించుకొని ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ గారు వ్రాసిన లేఖను వేరొకచోటకు ప్రకటించితిమి. ఆలేఖ యందు లక్ష్మీనారాయణగారు సంపాదకులు తెలుపని కారణంబులను స్వకపోలకత్వితంబులను సంపాదకున కారోపించుట విచిత్రముగ నున్నది. వ్యాసమునందు నరసింహరాజుగారి యధ్యక్షతను ప్రోత్సహించుచు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు “ఉన్నవ లక్ష్మీ నారాయణ గారొక లేఖ యందు నూచించినట్లులు కార్యదర్శి కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులుగారును, సభాధిపత్యమును వహించుటకు సకల విధముల తగియున్నారు. వేంకటప్పయ్య పంతులుగారికి సభాధిపత్యముకంటెను నాంధ్రసభానిర్వహణము ప్రయత్నము. సభానిర్వహణమునకు కార్యదర్శి యుపదేశములు అనుభవము పరమప్రయోజనములై యుండును. వర్తమానస్థితియందు కార్యదర్శిత్వమును సభాధిపత్యమును భిన్నవృత్తులు నిర్వహించుట సభయొక్క విజయమునకు సాధనముగాన సభాధిపత్యమును నరసింహరాజుగారి కొసగుట శ్రేయస్కరమని తోచుచున్నది.” అని వ్రాసియుంటిమి. వేంకటప్పయ్య పంతులుగారును సభాధిపత్యమును వహించుటకు సకలవిధముల తగియున్నారు. అని వ్రాసినపుడు వేంకటప్పయ్య పంతులుగారి యధ్యక్షతను గురించి మాకును భిన్నాభిప్రాయము లేదని విదిత మగుచున్నది. నరసింహరాజుగారికి గల యధ్యక్షత యితర నాయకులకు లేదని వ్యాసమునందు చెప్పటను వ్రాసి యుండలేదు. నరసింహ రాజుగారిని గురించి వ్రాసినందున వారి యధ్యక్షతను చెలువుట యవసరము. వేంకటప్పయ్య పంతులుగారికి వ్యక్తిత్వముగాని కార్యనిర్వహణసామర్థ్యముగాని లేదని వ్యాసమునందు చెప్పటను వ్రాసియుండలేదు. వేంకటప్పయ్య గారిపట్ల మాకుగల సదభిమానమితరుల యభిమానమునకు తీసిపోదు. వేంకటప్పయ్య పంతులుగారి యధ్యక్షతను గురించిన సూత్రము వ్యాసమునందు లేదు. “తక్కినవారికి సభాధిపత్యముకంటె ఎక్కువ ప్రేమ గలదని ఆంధ్రపత్రిక నూచించినట్లు నే భావింపకు” అని భేదిభావమును నారోపించుటకు న్యాయవాదులు సమర్థులు. కార్యదర్శిత్వము వేంకటప్పయ్య పంతులుగారి సభాధిపత్యమున కడ్డంకి యని ఆంధ్ర పత్రికయందు వ్రాసియుండలేదు. ఆంధ్రపత్రిక యందు నూచించిన కారణంబులను లక్ష్మీనారాయణగారు బుద్ధిపూర్వకముగ వ్రాసికొ పారబాటున వ్యాసమును శ్రద్ధతో జనువక వ్రాసికొ తెలియకున్నది. నెల్లూరు పురమునందు ఆంధ్రోద్యమముపట్ల భేదాభిప్రాయములుగలవు గాన సభానిర్వహణమునకు కార్యదర్శి యుపదేశములు అనుభవము పరమప్రయోజనము లనియును, వర్తమానస్థితియందు కార్యదర్శిత్వము సభాధిపత్యము భిన్నవృత్తులు నిర్వహించుట సభయొక్క విజయమునకు సాధనమనియు కారణములు తెలుపబడినది. ఇంతియోకాకను వ్యాసాంతమునందు “అపారమైనయత్నాహ్వానములు గల యుధయుల యొక్కయు చేరికవలన సభ జయప్రదము గ జరుగుట కధికమైన యవకాశములు గలుగగలవు” అని వ్రాయబడినది. ఉభయులకును నపారమైన యత్నాహ్వానములు గలవని వ్రాయబడినది. వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు సభాధిపత్యమున కర్హునియును కాని వారి కార్యదర్శిత్వమువలన నీయేదు. సభ కధికమైన ప్రయోజనము గలుగుననియును వ్రాయబడినది. వేంకటప్పయ్య పంతులుగారి కార్యదర్శిత్వ మియేదుగాని ముందుగాని వారిసభాధిపత్యమునకాంబకమని వ్రాసియుండలేదు. అది లక్ష్మీనారాయణ గారు కల్పించిన సిద్ధాంతముగాని మాసిద్ధాంతము గాదు. బుద్ధిపూర్వకముగ కల్పించిన సిద్ధాంతముల కితరులు బాధ్యులుగా.

లక్ష్మీనారాయణగారి లేఖలోని రెండవభాగమునందు ఆంధ్రవ్యక్తి ఆంధ్రమాత, ఆంధ్రజాతీయ, ఆంధ్రపుత్రులు మొదలగు పదములు వెక్కులు గనుపడుచుండుననియును అవి భారత వ్యక్తిత్వమునకు భంగకరము లనియును దానికి దృష్టాంతముగ నాంధ్రపత్రికలోని వాక్యముల నుదహరించిరి. “ఈ సంపూర్ణాభిమానము ఆంధ్రవ్యక్తికి సాధ్యముగాని ఆంధ్రోత్తరవృత్తులకు సాధ్యముగాదు. ఆంధ్రోత్తరులు ఆంధ్రమాతృరూప సుదర్శకమును నాంధ్రపుత్రుని కిదిని జేయజాలరు..... యాంధ్రపుత్రుని సభాధిపతిగ నియమించుట సభావిజయమునకు సాధనము” ఇది నిరూపభావపట. ఇది ఆంధ్రవ్యక్తికి నిరూపభావమని చెప్పట సాహసము. భారత జాతీయతను గుంచి వ్రాయునవసరము లేనపుడు రెండవ పక్షమును గురించి వ్రాయుటకు ప్రసక్తిలేదు. రెండవపక్షమును గురించి వ్రాయుటకు ప్రసక్తి యున్నపుడు దాని నిరసించిన రోషారోపణమును జేయవచ్చును. ఉట్టికక్కనమ్మ స్వర్ణమున కేక్కు-వాయును లోకోత్తీనక

జనులకు విదితము. భక్తి తన సంఘముతో నారంభమై తన జాతీయములను తన మగుచున్నది. తనసంఘమును ప్రేమించుట తనజాతీని ద్వేషించుట యనుట యసంగతము. స్త్రీరాముని పితృభక్తిని మానవ ద్వేషమునకు సాహసము. ఏమిటవచ్చిన మన నరమైనపుడు ఆపత్తు ప్రతిభ కొని యాడవలెను.

మాంస భోజనము.

సాత్విక రాజస తామసాహారములని ఆహారములు త్రివిధములనియు వీనియందు సాత్వికాహారము శ్రేష్ఠమనియు మనవెదలలు శాస్త్రములందు వ్యాసీయున్నారు. మద్యపానములు తామసాహారములలో చేరినవనియు కేవలము వర్జనీయములనియు పూర్వులు నిశ్చయించిరి. వర్జనీయములని నుడువ బడిన వాని నన్నిటిని వర్జించినను వర్జింప కున్నను “మద్యంచ వలంబైవ - గుంజనం - లకు నద్యయం” వీనిని ముఖ్యముగ వర్జింపవలెనని వారు ఖండితముగ వ్రాసిరి. మాంసమును తినుట - కల్లుత్రాగుట - గంగా యిని పీల్చుట - వెల్లుల్లిని నీరుల్లిని తినుట బాత్తుగా కూడదని దీనివలన జేయచున్నది. గర్భవధివృద్ధి యగుటయే ప్రధానాశయమును దృష్టితో బ్రాహ్మణుల కిట్టి విధి నిషేధములను వారేర్పరచిరి గాని షాత్ర మవసరమగు త్త. త్రియులకు రాజసాహారము వర్జనీయము కాదనియు వారు వాస్తవప్రకారమును స్వీకరించినపుడు రాజసాహారమును పరిత్యజించి సాత్వికాహారమును నవలంబించవలెనని మనవెదల లేర్పరచిరి. మద్యపానము సర్వవిధముల అనర్థదాయకమని నవీన పాశ్చాత్యశాస్త్రజ్ఞు లందరును గూడ నిగ్రాహణ చేసియున్నారు. ఇది నిర్వివాదాంతమైనది. మాంసభక్షణమువలన క్రోధము హేమ్యమువిషయము నిపుడు పాశ్చాత్యపండితులు నిగ్రాహణ చేయుచున్నారు. ఆంగ్లదేశీయులు మాంసమును హేమ్యుగాభిజంచెదరు. పరాసుదేశీయులు వారముదినములలో తినుమాంసమును ఆంగ్లదేశీయులొకదినమున తినును. కాన ఆంగ్లేయులకు క్రోధము మొండు. పరాసువారు మాంసమును స్వల్పముగ తినెదరు. వారు పండ్లను, శాకములనుకొద్దిగ చేవలను మాంసమును తిరుదు. దీనివలననే పరాసువారు చాల వివరముగలవారుగా నున్నారు. జపాను వారు ఈవిషయమున అగ్రగణ్యులుగా నున్నారు. వారిలో హేమ్యునిది వరితన్నమును, పండ్లను, చేవలను, మధురపదార్థములను భుజించెదరు. కాననే వినయవర్తనమునందు వీరి కేవలము నీకుగారను విభ్యాతి విశ్వవ్యాప్తమైనది. జపాను దేశమున రాజమాంసులందు ప్రజలు కొట్లాడుట ఎక్కడును జరుగనే జరుగదు. సహనమును వినయమును జపానువారియందు దధికముగ గోచర మగును. దీనికంతకును పర్యవసానమేమనమాంసము తినుటవలన తాత్కాలికోద్రేకము కలుగును. ఆయుర్వేదకమడిగినంతనే చీకాకు కలుగును. కోపము మొందెను. మాంసమును హేమ్యుగా తినువారి కందరికిని దురాగ్రహము సహజముగ నుండునని దీనివలన స్పష్టమైనది. మాంసము వర్జనీయమని నిరపదించి. మాంసము తినినచో దృష్టశక్తి కలుగునను వాదము నిరాధారమని ఇదివరకే ప్రాధెనరు రామమూర్తి నాయుడుగారు మున్నగు పలువురు విద్వాంసులు నిగ్రాహణ చేసియున్నారు. కాన ఆరోగ్యమును దేహదాహ్యమును వినయ సౌజన్యములను కోరువారు. మద్యము మాంసము గుంజనములనును. కాఫీ-టీ-కోకో-పొగ మట్ల-వశ్యము- ముక్కామున్నగు తాత్కాలికోద్రేక సంజనకములగు వస్తువులను ముఖ్యముగ పరిత్యజింపవలెనని నూచించుచున్నాము.

కార్వేగారి మహిళావిద్య విద్యాలయము

ఈ విశ్వవిద్యాలయమున 1918 వ సంవత్సరము జూను నెలలో జరిగిన ప్రవేశపరీక్షయందు కృతార్థులైన 4 గురుయువకులు ప్రథమశాస్త్రపరీక్షకు దరువుచున్నారు. 25 రామకృష్ణభండార్కరుగారు భాగ్యలరుగాను మూడవంబుగారు నైగు భాగ్యలరుగాను నియోజింపబడిరి. గతవత్సరము జూను నెలలో మొదటి నె నెటుసభ జరిగినపు డేనియోజనము చేయబడినది. రెండవ సభ ఈసంవత్సరము జూను నెలలో జరుగును. 50000 రూపాయలు విరాళములును, 10000 వార్షికములును, వాదానము చేయబడెను. వార్షికముల వలనను విరాళముల వలనను వచ్చినసొమ్ములలో వ్యయము 8500 పోను 80000 శాత్యర్థినిధికి చేర్చబడినది. చందాలనిచ్చినవారిలో 100 కి 20 నుండి నందాలనియ్యక తీరవచ్చునది వి. పి. లనుప్రిప్పివేసిరి. 1918 వ సంవత్సరము జూనునెల నాటికి కళాశాలయందు దక్షిణతరగతులును పూర్వీయగుననియు 1919 వ సంవత్సరము జూనునెల నాటికి పట్టపరీక్షనిచ్చిన మొదటి తెగతారు దేశసేవకు సంస్థలగుదురనియు నూహించుచున్నారని విశ్వవిద్యాలయము వారి రిపోర్టు వలనతేలుచున్నది.

బ రో పా మ హా నం గా మ ము

ఆస్త్రియా-బల్గేరియాలు అమెరికాతో మైత్రిని వదలుట.

బ్రెజిలు వారు జర్మనీ తో మైత్రిని వదలుట.

(రైటరు ఏజన్సీ.)

ఇంగ్లండు

హిందూ దేశమునకు నూలు బట్టలు.

లండను, ఏప్రిల్ 10:— బొంబాయికి స్త్రీయలలో పంపబడుటకు 8 లక్షల పానులు వెలగల 20000 పేకేజీల నూలు బట్టలు నిలువబడి యున్నవని పార్లమెంటు ప్రజల సభలో బ్రెజిలు గారు నడిపిరి. వీనిని పంపుటకు ఏర్పాటు చేయబడు నుగాని స్త్రీయలు చాలకుండుటచే నిట్టికముందు నిలువబడవని నేను చెప్పజాలనని సర్. బిట్టా. మనీగారు నడిపిరి.

నౌకారక్షణము.

నార్స్, ఏప్రిల్ 10:— శత్రువుల అంతగ్రాములు హాంబుర్గులోపై దాడినందున పోలీసులకు ఊహించుటకు ఓట్లపోయింట్లు వంతెనకును పక్క ఊహించుట ఆమెను బడినది. ఇది సముద్రముఖమును ఆవరించును. మనోకోటను ఓట్లపోయింట్లు కొంతవరకు నార్స్ గును కాపాడును. అంతగ్రాములు చెన్నకు చేరినవిచ్చి బార్మిమారు వాషింగ్టను లకు పోవుట కభ్యంతరము కలుగదు. ఈ రెండునగరములను కాపాడుటకు వలచేయబడవని తెలియుచున్నది. ఈ వలచేసి ననంగతి దొరతనమువారు ప్రకటించువరకు నెవరికిని తెలియలేదు.

నౌకాదళమువారి ఆనుచులిలేకుండ ప్రయాణికుల నౌక లీనలను వాటిపోగూడదు.

వైమానికుని మరణము.

లండను, ఏప్రిల్ 10:— పెన్సెంబరులో మొదటి జల్లి నును, నేలగుచ్చిన రావిన్నుగారు కనబడలేదు. చనిపోయె ననుకొను చున్నారు.

ప్రాన్సు

గొప్ప యుద్ధవర్జన

లండను, ఏప్రిల్ 9:— ప్రధానకార్యాలయము దున్ను రూటరువిలేజుకు డిల్లీ వ్రాయుచున్నాడు:— తెన్ను నుండి పెంటు క్వెకెటిక్ కెదురుగ యుద్ధము ప్రబలముగ జరుగుచున్నది. ఈ గోజంతయు మాకు జనుకరముగనే యున్నది. మా సేనలు చాల ముఖ్యప్రదేశములను స్వాధీనము చేసికొనెను. గుంపులుగుంపులుగ శత్రువులను బంధించి మా పైనికులు మా స్థలములకు తీసికొనివచ్చుచున్నారు. ఒక మధ్యాహ్నముననే 3,500 మంది పట్టువడిరి. మాకుమాత్రము యధోప్రకారముగ స్వల్పనష్టములు సంభవించినవి. యుద్ధము దినదినము తీవ్రముగా జరుగుచున్నది. ఇప్పు డింతలో మేము జయశీలరుమని చెప్పగూడదు. కాని మా కాల్యములు విచ్ఛల విడిగ శత్రు సేనాముఖమును చొరబడి శత్రువులను భీభత్సము గావించుచున్నవి. కార్యక్రమప్రకటన ననుసరించి యుద్ధము రగులుచున్నది. ఆగ్రానువద్ద శత్రువులు బలపరాక్రమముల నన్నిటిని జూపి భయంకరముగ మా సేనల నెదిరిపోరి. నలు ప్రక్కలను శత్రువులు మా సేనలచే ఆవరింపబడినను కొన్ని ప్రదేశములందు మాత్రము శత్రువులు ఇంకను కొన్ని స్థానములందుండి పోరుగలుపుచున్నారు.

బ్రిటిషు వారి ప్రకటనము.

లండను, ఏప్రిల్ 10:— విమానుట్టవద్ద నేను మధ్యాహ్నము పోరి శత్రువులను తరిమితిమి. పాంపోగ్రామమును పరిసర ప్రదేశమును దూతక మయ్యెను. సోమవారమునాకు స్కార్ప్స్ కు త్తర దక్షిణములందు 9000 మందిని 40 ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి. తెనగ్రానుకు హాల్లేకోరులకు మధ్యనున్న పీఠభూమినుండి శత్రువులను తరిమితిమి. రణరంగముం దంతటను పోరు జరుగుచున్నది. రాత్రివేళ ఇమెసుకు తూర్పున శత్రువులు బలముగ తలపడగ తరిమితిమి. అని మాన్యులు హేగుగారు ప్రకటించిరి.

యుద్ధముందు బండ్లు (ట్రాక్సు) ఉపయోగపడుట

లండను, ఏప్రిల్ 10:— శత్రువులకంటె కొంచెము చిన్నది యగు హాన్సుకోటను అచటి కావలి పూలములను గూడ బట్టుకొంటిమి. హాన్సునకు దగ్గరగానున్న తంతిగొట్టములపై ఈ (ట్రాక్సు) బండ్లు ఎక్కుటచే హాన్సుకోట స్వాధీన మైనట్లు తెలియుచున్నది. కేఫ్కోండ్ చరితుగుండా బోవు యినుప దారిని సులభముగ దాటితిమి. ఇనుపదారిదగ్గరనున్న బోయస్ డీలా వెలయినక బ్లారును పట్టుకొంటిమి. 1914 సం॥ శతకాలమునుండి జర్మనులు ధ్వంసము గావించుచున్న ప్రదేశ ములన్నియు మా స్వాధీనముండే యున్నవి. బొంబులను ప్రయోగించు మా పైనికులు జర్మను సేనలను ఇచ్చోటనుండి వెడల గొట్టుచున్నారు. కనేడియనులు మాత్రము విమోచన త్రుతిత్రముగ పోరిరి. కాని శత్రు బలము మాబలము సమాన మైపోయినది. ఈ యుద్ధముందు విచిత్రాంత మేమన:— మాకు గొప్ప ఫిరంగులుండుటయే. మా ఫిరంగులు గురిలో నున్న శత్రువుల దుర్గములను కందకములను తడితర రక్షక స్థలములను తునియులు తునియులుగ జేయబడు చున్నవి. రణరంగముం దెచట జూచిన మా ఫిరంగుల కోలాహలమే. చాల చోట్ల శత్రు సేనములను మా మందు గనులచే తగులబెట్టితిమి. మా పైనికులు 'ఉల్సా' హులై గొప్ప నమ్మకము కలిగియున్నారు. వీరికి దైర్ఘ్యమిం చుకయు చెడకుండుటయే గాక నిరభ్యంతరముగ విజయము గలుగునను గొప్ప నమ్మకముకూడ కలిగియున్నది. శత్రువుల సాయ మనసరమని జర్మనులు విరామము లేకుండ తంతివాల్లల సంపుచున్నారు. ఈ దినమున యుద్ధమునకు అభ్యంతరము హెచ్చుకలుగ లేదు. గాలి మాత్రము వైమానికుల పనికి ఆటంకము కలిగించినది.

మిత్రమండలివారి జయనూచకములు.

వాస్తవముగ బ్రిటిషువారి వసంతముతువు యుద్ధము చాల అరు కూలముగనేయున్నది. మిత్రమండలి వారికి జయ ముచేకూరట తథ్యమని ఆబాలగోపాలముగ జనులందరను ధృవముగ విశ్వసించుచున్నారు. ఎప్పుడెప్పుడని ప్రజలు విజయ మనకయి ఎదురుచూచుట.

భయంకరమైన ఫిరంగియుద్ధము.

లండను, ఏప్రిల్ 9:— అనేక స్థలములందు వాతావరణ స్థితులు బాగుండక పోయినను ఉభయ పక్షముల వారు శత్రువులతో యుద్ధము జేసిరి. రిమ్సునకు వాయవ్య మూల యందును దక్షిణభాగముల యందును జర్మనులు ముట్టడించిరి. కాని విఫలమైరి. మెయిన్ కెసుడి హెంఫెసు ప్రాంతమునందు కొంచెము మందుకు సాగితిమి.

కెనడా వారు వినిగుట్టలను పట్టుకొనుట

లండను, ఏప్రిల్ 10:— నిర్వీర్యుని ననుసరించి పోరు జరుగుచున్నది. హెరిస సర్. కోజిలు మొదలు గివెంసీ ఎస్. గోహాలువరకును అగ్నిచోట్లను శత్రువుల స్థానములను పట్టుకొంటిమి. విమోచియున్నగు కందకములగును మదయ మున కెనడావా రాక్రమించిరి. తక్కిన స్థానములను మే మా క్రమించితిమి. మధ్యాహ్నమువరకు 5:16 మందిని పట్టుకొంటిమి. వీరిలో 119 గు రుద్యాగులు. లెక్కించవలసినవా రింక ను పెక్కుమందిగలరు. ఎక్కువనష్టము బవేయా సేనకు కలిగినది. చాలఫిరంగులు మాకు దొరికినవి.

హాల్లినుకోరు అడవివంకను ముందుకుపోయి డెమోకోరును పట్టుకొంటిమి. పెంటు కిప్పిటనువంకను పోల్టూలి వెర్మ్యూరులు వశమైనవి.

ఆదివారము నాడు అధికోత్సాహముతో విమానములు దాడి జేయివని. ఫిరంగులకు బాగుగా తోడుబడినవి. శత్రువి మానములలో 19 నష్టమైనవి. మా విమానములు 10 కన బడుట లేదు.

జర్మనుల ప్రకటనము

అగ్రాను యుద్ధము నేడు (9వ తేది ఉదయమున) ప్రారంభమైనది. చిల్లర యుద్ధములు జరుగు చున్నవి.

చక్రవర్తి సందేశము.

లండను, ఏప్రిల్ 10:— నిన్నటి విజయమునకు విశ్వ మంతయును వికాస వంతమగును. మిక్కిలిగ కోరబడుచున్నవి మీ గుట్టను పట్టుకొనుటవలన కెనడా వారు భ్యాతిని గడించి. నేను మిమ్ముల నందరి నభినందింతు చున్నానని జాణి చక్రవర్తి గారు మాన్యులు హేగుగారికి తంతి నంపిరి.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను, ఏప్రిల్ 10:— కోసి అడవికి తూర్పుగ ముందుకు పోతిమి. సోయస్సు ప్రాంతమున ఫిరంగులనుకాల్పిరి.

ఇటలీ

ఇటలీవారి యుత్తరువు.

లండను, ఏప్రిల్ 8:— వెండిని నిలువబెట్ట గూడదని దొరతనమువా రాజ్హాపించిరి. 220 లక్షల పానుల నోట్లను ప్రకటించిరి.

బాల్కను

బాల్కను రంగము

లండను, ఏప్రిల్ 10:— మొనాపురు సెర్బి ప్రాంత మున ఫిరంగులు కాల్పబడినవి. జర్మనులు ఫిరంగులను గాల్పి రమ్యవారిని, తలపడరాగ మేము నివారించితిమని పరాసువారు తెలిపిరి.

కలకత్తా మార్షావర్తములు యుద్ధములమునకు 72 లక్షల నొసగిరి.

అమెరికా

ఆస్త్రియా అమెరికాలకు మైత్రి చెకుట.

వాషింగ్టను, ఏప్రిల్ 9:— ఈ నెల 8వ తేదీని ఆస్త్రియా వారు అమెరికావారితో నెయ్యమును వదలిగని స్పీజింగు దు మంత్రి అమెరికానుండి తెలిపెను. ఆస్త్రియాలో అమెరికా వారి వశతులను స్పెయియవారు పరిశీలించెదరు. అమెరికాలో ఆస్త్రియావారి వశతులను స్వీకరణవారు పరిశీలించెదరు తోచు చున్నది. యుద్ధప్రకటనమున కిది ప్రారంభవచ్చు. టర్క్ బల్గేరియాదేశములవారుగూడ నిట్లే చేయగల రుకొనుచున్నారు.

నౌకలను వశపరుచుకొనుట.

అమెరికా శేపులలోని ఆస్త్రియా నౌకలను వశపరుచు కొనిరి. ఒకనౌకలోని యంత్రములన్నియు శిథిలములైయున్నవి.

బల్గేరియావారు మైత్రిని వదలుట.

వాషింగ్టను, ఏప్రిల్ 10:— బల్గేరియా వారు అమెరికా వారితో మైత్రిని వదలిరి.

ధన- ఆహార- ఆయుధసహాయము.

వాషింగ్టను, ఏప్రిల్ 10:— ఈ నెల 12వ తేదీని డిమోక్రటు వాదుల శ్వాసుకులు ప్రతినిధి సభలో 50 కోట్ల డోలరులను కోరుచు కాసనము నుపపాదుతురు. ఈ మొత్త మునుండి 20 కోట్లు మిత్రమండలి కియ్యబడును. తక్కిన 20 కోట్లను అమెరికా యుద్ధవ్యయముల కుపయోగింపబడును. మిత్రమండలికి ఆహార ఆయుధసహాయములను పంపుటకు కాస నము త్వరలో నామోదింపబడును.

యుద్ధసంఘము.

యుద్ధవిషయములను చర్చించుటకు డెమోక్రటు వాదులు 7 గురును రిపబ్లికనువాదులు 5 గురును సభ్యులుగాగల కాంగ్రెసు సంఘము నేర్పరుచుటకొక తీర్మాన ముపపాదింప బడినది. యుద్ధకాలమున యుద్ధసామగ్రిలను నాశనముచేసిన వారికి 3 మొదలు 10 ఏండ్లవరకును ఖయిదువిధించుట కొక తీర్మానమును నె నెటువా రామోదించిరి.

బ్రెజిలు-జర్మనీ.

రయోడిజనీకో, ఏప్రిల్ 10:— జర్మను మంత్రితో సంభాషించుటకు బ్రెజిలు విదేశమంత్రి డాక్టరు ముల్లగుగారు నిరాశరించిరి. విదేశములకు రాయభార మంపుట కొక స్తీయ రును సిద్ధపరుచుటకు ముల్లగుగా రాజ్హాపించిరి. పిమ్మట ముల్ల గుగారు యుద్ధ మంత్రిగారితో మాచ్చుటించిరి. పరనా నౌకను ముంచిన వివరములను తెల్పుకలె నని పారిసు నగరమున నున్న బ్రెజిలు మంత్రికి తంతినా న్న నంపిరి. ఈ వివరములు తెలియ గనే జర్మనులతో మైత్రిని వీడెదరు. పిమ్మట జర్మనుల నౌకలను వశపరుచుకొ నెదరు.

బొంబాయి యంత్రశాలాధికారుల వార్షికకోల్తనము.

బొంబాయి యంత్రశాలాధికారుల వార్షిక సంఘ సమావేశము నిర్వహించిన మధ్యాహ్నమున జరిగినది. గవర్నరు గారు సభకు దయచేసి సమరజనమైన ఉపన్యాస మొకదాని నొసంగిరి.

తాతాకంపెనీకి సంబంధించిన ఎ.కె. బి. కట్టతువాలా గారు ఈసభకు అధ్యక్షులు. ప్రభుత్వమున వీరు యుద్ధమున మునుగురించి ప్రస్తావించుచు ఇదివరకెచ్చిన సామర్థ్యములకు మరింత హెచ్చుగ యంత్రాధికారులు యుద్ధముననుకూలములగుటకు సాయము చేయవలయును పాటుపడవలయునని హెచ్చరించి విదగ్రహితులను ఆర్థికపరమము విషయమున ప్రసంగించిరి. తత్ఫలితమున అదనపుపన్నును ఖండించిరి. దీనిని విధించుటచే దొరతనమువారికి కలుగులాభము తెల్లయెడలెడినవి. నాలుగు రకులపై విధించినపన్నును గురించి క్లాఫించిరి. ప్రస్తుతమును నాలుగుపై విధింపబడిన ఎక్స్సైజుపన్నును రద్దుచేయుట యుక్తముగాదని తెలిపిరి. భారతీయ నూలుపరిశ్రమలు లంకా ప్రభుత్వములను మితిమీరి వారికి నష్టము కలిగించుననుభవముతో భారతీయ నూలుపరిశ్రమపై అదనపుపన్ను పన్ను విధించి విదేశములకు స్వేచ్ఛగబోవుటకువీలులేకుండగ జేయుట శోచనీయమని తెలిపిరి. యంత్రపరిశ్రమలు మనదేశమున అభివృద్ధి గాంచుచున్నవి. ఈ తరుణమున మెసాపాటేమి యాలోచన ఆక్రికాలోను క్రొత్తగ కలిగిన వర్తక సౌకర్యముల ననుసరించి లాభము పొందవలయునని గూటించిరి.

ఇప్పుడు మనము ఈతరుణమున మెసాపాటేమి పనిచేయనియెడల జపానువారు మనకు నష్టము కలిగించెదరనికూడ తెలియజేసిరి. కార్మికులకు చాలవరకు బుద్ధిగజిపి యంత్రపరిశ్రమలకు అభివృద్ధి చేయునని హెచ్చరించిరి.

నూలుసరుకుల సుంకమును గురించి ఆభినందించుచు పరిశ్రమలపై విధించిన అదనపు పన్నును సర్ విశలదాసు తాకర్సీగారు ఖండించిరి. దీనిచే గొప్పలాభము పొందుటకై పరిశ్రమలు జిత్తులబన్ని మా యోపా యము గల్పించి స్వల్పాధమునకై పనిచేయుచున్నారు. ఏ విషయమును పరిశీలించినను ఈపన్నును విధించుట కేవలము అన్యాయమని పలికిరి. హిందూ దేశపు నూలుసరుకులు జపానుచేతిపనులతో పోటీ పనిచేయువలసి వచ్చినది. జపానువారి 9 పోర్టుల జూడ కంపెనీలకు చాల లాభము కలుగుచున్నట్లు తెలుచున్నది. క్రొత్తపన్ను మొకదానిని విధించిచే హిందూదేశవర్తకము జపానువర్తకమునకు లొంగి పోవలసి వచ్చినది. ఇంగ్లాండులో కూడ అదాయపు పన్ను హెచ్చుగనున్న కంపెనీలకు అదనపుపన్ను విధించుటలేదు. ప్రతి మనుష్యుని ఆదాయముపై మాత్రము ఉపరిపన్నును విధించురు. యుద్ధలాభపు పన్నుకును దీనికిని సంబంధమేలేదు. ఇది యుద్ధము ముగిసినపిదప ఉండజాలదు. ఉపరిపన్నుమాత్రము సర్వదా పరిశ్రమలకు అభ్యంతరము కలుగజేయును. నష్టము కలిగించును. గొట్టికపిశ్యమును దీనినిగురించి రాజోపు గృహత్వరముననుసరించెదమని తెలిపిరి. అపుడైనను ఈ శాసనమును సవరించెదమని నమ్ముచున్నారు.

గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము. గవర్నరుగారికి సభ వారొసంగిన స్వాగతమునకు అభినందించుచు నిట్లు పలికిరి.

నాలుగేండ్లముండి రాజ్య కార్యభార నిర్వాహకమును నాకు వుడిభుజుమలతో తోడ్పడుచున్న మీ నాయకు లెందరో యిచ్చట సమావేశమైరి. వీరందరకు నాకు ముఖ్యమైనవిగా మిగులు. మీరు స్వంతపనులు పాడగుచున్నను పాటింపక బుణమునకై జేయు సదుపాయములను మరుసజాలకు. ఇదంతయు మీ దేశభక్తిని ప్రచురము జేయుచున్నది. రెండురోజులనుండి యుద్ధనిధి సంఘమువారు జేయుచున్న ఘనకార్యములను చూచుచుంటిని. సంఘమువారందరు తమంతటతామే దీనిని బలపరచి ప్రజలకు పురికొల్పి యుద్ధనిధిని పెంపొందించుచున్నారు. వీటి కన్నిటిని నేను వందనము లర్పించుచున్నాను. మన రాజగ్రామమును యుద్ధబుణవిషయముపై చాల లక్షణమైన గ్రామము కలిగినది. బుణము పూర్ణముగ సమకూడినవెంటనే సార్వభౌమునికి మీ ప్రభుభక్తిగురించి విన్నవించెదను నని గవర్నరుగారు నుడిపిరి.

అగ్రాసనాధిపతిగారు ఆక్రికాలోను, మెసాపాటేమి యాలోను వర్తకాభివృద్ధిని గురించి ప్రసంగించిన విషయమును బలపరచుచు యంత్రములలో పనిచేయువారిని సరిఅయిన మాగ్నమును ప్రసరింపజేసి వారికి బుద్ధిగజిపి దేశమును బాగుచేయువలెనని గవర్నరుగారు ఒత్తిపలికిరి. తమ చిరకాల పరిచితుడగు గొట్టికపిశ్యమును గావించుచు వారిని సంఘాధ్యక్షునిగ నుండు నిమిషించిరి. వలయున్నచో దొరతనమువారు తమతో తోడ్పడి వర్తకమును అభివృద్ధి జేతురని హెచ్చరించిరి.

సంయుక్తరాష్ట్ర శాసననిర్మాణసభ

ఈ నెల 10 వ తేదీన సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసన నిర్మాణ సభయందు రాష్ట్రములలోని ధరలసవరణ ననుసరించి కొంచెమువచ్చ జరిగినది. వీటిని అయిదులోనికి తెచ్చుటకై విముగారు ప్రయత్నించు చున్నారు. కేవలబోజున పర్యవసానము లేకలదు. కార్యక్రమనిబంధనలను సవరించుటకై ఉపసంఘ మొకటి ఏర్పడినది. ఆర్థికసహాయము కలిగినవెంటనే ఆయుర్యేద కళాశాలను యునానీ కళాశాలను లక్నోపుర మందు స్థాపించునట్లు లాలా సుకవీరుసింగు గారుపాదించిరి. దొరతనమువారి శీర్షిర్మానము నంగీకరింపజాలరని బీజోనలు గారు తెలియజేసిరి. చాలమంది అనధికారసభ్యులు దీనివిషయము ప్రసంగముజరిపిరి. కాని ప్రయోజనము కలుగలేదు. సభ జరుగుచున్నది.

లాలా సుకవీరుగారి ఉపపాదకమునకు 20 మంది ప్రతికూలురు 7 గురు అనుకూలురు. మొదల రెండవ రాసండుగలలో మహమ్మదీయులకును హైందవులకును కలహములు సంభవించునందగ ఏర్పాటు జేయుటకై ఆయా ప్రాంతములందున్న హైందవ-మహమ్మదీయుల అనధికార సభ్యుల నేర్పరచవలెననియు ఏ ప్రకారముగ నడచుకొనిన ఉభయ తెగలవారికి వైరము కలుగజో అట్టి ఏర్పాటులను వీరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటులకు బోధించుచుండలేననియు రాజా అల్లీగారు రుపపాదించిరి. 20 మంది ప్రతికూలురుగను 7 గురు అనుకూలురుగను ఉండుటచే దొరతనమువారు దీనిని గూడ అంగీకరింపలేదు. నూలు సరుకులపై విధింపబడిన సుంకమును గురించి లంకామైసవారితో హోరాహోగ భారతీయుల పక్షమున వాదించినందులకు దొరతనమువారికి సభ్యులందరు వందనము లొసర్చి కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నారు. ఇంగ్లాండు దొరతనమువారికి తెలియజేయుడని రాజా అల్లీగారు కోరిరి. దీనికి కూడ వాట్సుక్ గారు అంగీకరింపలేదు. 18 గురు ప్రతికూలురుగను 16 గురు అనుకూలురుగను దీనిని గురించి ప్రసంగించిరి. సభ మరల రేల్వేజరుగును.

9 వ తేదీన రాజప్రతినిధిగారు వారి సతీమణియును కయిబరకనుమను చూడబోయినపుడు కయిబర మాలికులు వారినిరంకర ప్రభుభక్తిని తెలియజేయుటకు 1000 రూప్యముల విలువగల కానుక నొసంగిరి. సమయోచితముగ ఈధనమును వైద్యసహాయమునకు గాని తదితర ధర్మకార్యములకు గాని వినియోగించునట్లు కోరిరి.

దక్షిణ అమెరికా

మ్యాగూర్సు, ఏప్రిలు 10:— మ్యాగూవారిచర్య దక్షిణ అమెరికాలో లేటిను భాషను మాట్లాడు భాగములన్నిటి యందును మార్పును కలిగించినది. గొటిమాలా - నికరాగూవా - హండురాసులలో జర్మనులపట్ల వ్యతిరేకభావము హెచ్చుచున్నది. బ్రెజిలుచర్య ప్రజాపరిపాలితరాజ్యముల కన్నిటికిని సర్వ కాగలదు.

బ్రెజిలువారు నెమ్యమును వదలుట

రయోజీజినిరో - ఏప్రిలు 10:— బ్రెజిలువారు జర్మనులతో నెమ్యమును వదలిరి.

చిల్లీ

చిల్లీకి ప్రత్యక్షముగు నవకారము జరగనిచోవారు తాట పర్వమును వదలరు.

రంగుమునుండి ఒకవిశేషమిట్టి వ్రాసుచున్నాడు:—

కృష్ణ, గోదావరి, విశాఖపట్టణ జిల్లాలనుండి ఉదర పోషకాంశము రంగుమునకు వలసవచ్చిన పంచములు సేద్యము పోషన సంఘమును పేరట నొక సంఘమును స్థాపించిరి. పంచములనబడి వారు కూడ తెగలలోని వారనియు తమవార వారిని క్రాంతి విరుద్ధముగా పంచములుగా మార్చరనియు కూడతెగలో వారివారి వృత్తులను బట్టి నేలగురు జాతులేర్పడినచో నాలుగునే వీరి ముఖ్యుత్పత్తి సేద్య మగుటబట్టి వారు సేద్యులమని జెప్పి నాకాలపు నాగరకత జెందిన మాలలు నొక సంఘము నేర్పరచుకొని వారి సేద్య తెగవారికి విద్యా నాగరికతలను సాంఘిక మత ధర్మములను, గరపుటయు వారి కష్టసుఖములను సమయోచితముగ గవర్నమెంటు వారికి విన్నవించు కొనుటయు సంఘాద్దేశము. సంఘమువారి పాతకాలయందు 100 విద్యార్థుల మకునుచితముగ వైద్యము నేర్పు కొనుచున్నారని విలేఖరుడు.

జాబులు

లేనిపోని ప్రకటన

అయ్యో, “మల్లాది పిల్లకవి అల్లరి” యను శీర్షికతో ఒకానొక పుస్తకమును మదీయనాయకున ప్రకటించి కొందరికి పంచివేయించున్నారు. కాని ఆ గ్రంథవిషయము నా కేమియు తెలియదు. నేను ప్రకటించినదియు కాదు. కడపలో నా చేతికిని ఒక ప్రతిరాగా కని నేను వింత పడుచున్నాను. ఈ విషయమై సంగతి సుదర్శములకు తెలిసినవారు పత్రికాముఖమున దెలుప బ్రార్థితులు.

ఇందుకూరుపేట గునుపాటి యేనాదిరెడ్డి.

ఆంధ్రాంగ్ల దైనిక పత్రిక.

అయ్యో, ఆంధ్రుల వాంఛలకు వారి హక్కులను ప్రభుత్వమువారికిని మాతృదేశపు టిత్తరభాగములవారికిని తెలియ జేయుట కాంగ్లదైనికపత్రిక కొకటి కావలయు నని యాంగ్లజిల్లా లన్నిటియందును కోరిక కలను. మాతృదేశ సేవాత్మకత యు స్వాభత్యాగమునే ప్రధానముగా కలిగిన శ్రీ కె. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఆంధ్రపత్రికను నెలకొల్పి జనసామాన్యమునకు జ్ఞానాభివృద్ధి విశేషముగా గావించుచున్నారు. పాపరుల కందఱకును పరిపాలనావిషయము తెలిసెను. అదియుం గాక వారువారు తమ ధర్మములకు తెలిసికొనిరి.

కాబట్టి యాంగ్లదేశ మన్ని విధముల నభివృద్ధి పొందగోరువారు ఆంధ్రపత్రికకు సహాయ మొనర్పవలయును. అంతే కాక దానికి దిట్టమైన పునాది వైచి దాని ప్రయోజనమును విస్తరింపజేయుట తమ విధ్యుక్తధర్మముగ నెంచుకొనవలెను. ఆంగ్లదైనిక పత్రికను నెలకొల్పుటకు ఆంగ్లదేశపత్రికను పోషించుటకును రెండు లక్షల రూపాయల మొత్త మనసరము. ఆ మొత్తమును సమకూర్చుటకు ఒక్కొక్కరు నూరు రూపాయల చొప్పున రెండువేలమంది భాగస్థు లొనగూడి యొక జాతుంటు స్టాకు కంపెనీగా ఏర్పడవలయును. ఎట్లయినను ఈ కంపెనీ యేర్పడవలయు నన్న మునుముందు నలువదివేల రూపాయల మొత్త మైనను కావలయును. అప్పుడు గాని ప్రజలనేమిట దీని స్థితిగతులు కనుగొని భాగస్థులుగ చేరరు.

అందుకై క్రింద సంతక మొనర్చినవారు ఆంధ్రదేశము లోని పెద్ద మనుష్యుల నెల్లరను ఈ కార్యము నెఱవేర్చుటకు సత్వర మాయత్తులు కండని ప్రార్థించుచున్నారు. వారి వారి కెన్ని భాగములు కావలయునో ఈ క్రింద సంతక మొనర్చిన వారికిగాని యీ క్రింద పేర్కొనబడినవారిలో నే యొక్కరికిగాని తెలియజేయుచు వారి పేర్లను పంపవలయును. అనేకు లీ సత్కార్యమునకు తోడ్పడుదు రని నమ్ముచున్నాడను.

మహా. రా. శ్రీ. గూడూరు రామచంద్రరావు పంతులు గారు గుడివాడ. ఏ. కాళేశ్వరరావు పంతులు గారు బెజవాడ. అయ్యంగి నేంకటమణయ్య పంతులు గారు బెజవాడ. వి. సూర్యనారాయణరావు పంతులు గారు బందరు. వింజమూరి గోవిందరాజు గారు బి. యె. ఉపాధ్యాయులు. మహారాజా కాలేజి, విజయనగరము. అప్పికట్ల సూర్యనారాయణరావు గారు భద్రపూరు. కె. నాగేశ్వరరావు పంతులు గారు ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము మద్రాసు. జీ. హనుమంతరావు పంతులు గారు, తిరుకలిక్కేజి, మద్రాసు.

విశేషము లేని యెవరైన గావలసినచో వైరి పేర్కొనిన వారిలో నెవ్వరినైన గాని క్రింద సంతక మొనర్చినవారిని గాని కనుగొనిన తెలియును.

గుంటూరు. కొండ. వేంకటప్పయ్య.

రాజమహేంద్రవరములోని “ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధి” సమాజపు తృతీయవార్షికోత్సవము గతమార్చి 8-12 తేదీ శనివారము సాయంకాలము 5-80 గంటలకు పురమందిరమున వైభవము అప్పురావుపంతులు బి. ఏ గారి యాధిపత్యమున జరిగినది. దైని ప్రాధాన్యము వీడవ కార్యదర్శిగారు స.వత్సర చర్యను వదిలిరి. అనంతరము మైనంపాటి హనుమంతరావుగారు “పింగళ సూరస్వ”ను గురించియు శ్రీపాద లక్ష్మీవతికాశ్రమిగా రాంధ్రభాష యొక్క ప్రస్తుతావస్థను గురించియు నుపన్యసించిరి. ఆవల ఆధ్యక్షుని యుపన్యాసముతో సభముగి సెను.

ముఖ్య సమాచారములు

(-)

బస్ రోడ్ల మహారాజుగారు యుద్ధ బుణమునకు 70 లక్షల రూపాయలను చందాగా సమర్పించిరి.

ఇండియా మంత్రిగారిసభయందు మీస్ట్రా ఆబ్బును ఆల్ బేగుగారి స్థానమున బొరిష్టరు హెసాబుజాదా ఆఫ్ఫులు ఆహ్వానింపబడిరి.

సిల్హాగా 7 ఆడుగుల పొడుగుగల చిరుతపులి కోళ్లు కూము గొట్టములో దాగియుండగ కొంత మంది నూచి చెప్పగ నడి పైవాడ్లుగొట్టెను ఇ-దెలికుగా న్నచటకు వెళ్లి దానిని చంపిరి.

తూర్పు ఆఫ్రికాలో 36 ఆడుగుల పొడుగుగల జర్మను పతాకమును పట్టుకొనిరి, రాజప్రతినిధిగారు లాహోరుకు వచ్చిపుడు దానిని ప్రధాన ప్రదర్శనాలయమున ప్రదర్శించెదరు.

మా॥ సి. పి. వైసుగారు పని చాలించుకొను సందర్భమున కలకత్తా నగరము నందలి ప్రభుత్వోద్యోగులు వారిని గౌరవించుటకు భాయాపట్టగ్రహణమును చేసెదరి. వైసు గారు మనసు కరుగునట్లు మాట్లాడిరి.

ఉద్ధానము తాలూకా గ్రామములందు నున్నపుష్కరము వేధించుటచే కవిటు గ్రామమునందు ఒక వైద్యశాల నేర్పరు పవలెననియు దానికి వలయు వ్యయములో సగము దొరతనము వారు భరింపవలెననియు కొన్ని తీర్మానముల నుపపాదించి దొరతనమువారికి పంపిరి.

ఫిజీ శాసనసభ్యులసభయందు బ్రిటీషు ఇండియా సంఘమువారి ప్రతినిధి నొకరిని నియమించుటకు సార్వభౌముని దొరతనమువారు అంగీకరించినట్లు వస్త్రమానము వచ్చినది. ఇపుడెన్నుకొనబడినవారు భద్రమహారాజుగారు. వీరు 1890 సంవత్సరమున ఫిజీకిబోయి ఆఫీసి గడించినారు.

సముద్రపుటట్టమునకు 10-11వేల ఆడుగుల ఎత్తున నున్న నెయూ ఫీత్రాములు మున్నగు ఉన్నతస్థానములందు, గ్రుడ్లు- ఉరలగడ్డలు-మాంసము మున్నగునవి ఏవియును లాగుగా నుడకవు. అచట వాయుభారము తక్కువ యగుటచే దీనికి కారణము. ఏండ్లయొద్ద భాగ్లేసు ద్వారముగారు ఉరల గడ్డలను కడిగియు ఉడకబెట్టెను అది మెత్తబడలేదు.

బాలూరు పేటలోని కై)స్తవులు 24 సంవత్సరములనుండి ఈస్టరు సెలవులలో నూరేగింపు జరుపుచున్నారు. ఈవత్సరము గూడ నటుల వారూరేగురు మొక రైల్వేయందొగ్గి ఇంటికడ నుండి పోవుచుండ నతడు గుర్రపుకొరదాను పట్టుకొని కొట్ట వచ్చెను. ఈరేగింపులోని స్త్రీలందరను చాల ఆతలపడిరి. పురుషు లాతనికి తగినశాస్తి చేయవలెనని. కాని పెద్దలు వారిని చూచి. వారి గురువు పురుషేంద్రుని ఆర్పివీధి పు గారికి వ్రాసిరి.

మళయాళ పురాణ సవలా గ్రంథకర్తయగు తిరువాక కూరు దొరతనమువారి ముద్రాలయమునకు నూపరెండెంటుగ నుండి ఇపుడు ఉపకారవేతన వంతుకొన్న సి. వి. రామకృష్ణ బి. ఏ గారి అధ్యక్షతక్రింద కేరళీయ నాయకులసమాజము వారి తరపున 11 వ నాయకుల సంఘ సుస్మరణసభ 8 వ తేదీన జరిగినది. చాల తాలూకాలనుండి ప్రతినిధులు దయచేసిరి. దివారు గారు శ్రీ నారాయణతంపి శ్రీ వేలాయుదంతంపి గార్లు మున్నగు ప్రముఖులు కూడ సభ న లంకరించిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుని ఉపన్యాసానంతరము శ్రీ వేలాయుధ తంపిగారిని అధ్యక్షునిగ ఉపపాదించిరి. అధ్యక్షుత వహించినవిదవ వారు తమవ్యాసమును జదివిరి బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికిని తిరువాన్కూరు, కొచ్చిను సంస్థానముల వారి కిని నిరంతర ప్రభుత్వ క్షిరి తెలియజేయు తీర్మానములను ఆమోదించిరి. మిత్రమండలివారికి జయగు గాక అని తీర్మానమును ఉపపాదించిరి. దీనినందరను ఆమోదించిరి. భరతకర్షయందలి వివిధజాతుల సమ్మేళనమునుగురించు విద్యావిషయమును, పరిశ్రమలను సంఘ సంస్కారములను గురించి కొన్ని తీర్మానము లుపపాదించినవిదవ వీనినన్నిటిని అందరు నామోదించిరి. ఈసభయందు కొందరు హైకోర్టు న్యాయవాదులూ, శ్రీ గోస్వలలను రెడితరభూషాన్యులును కూడ ఉపన్యాసము గావించిరి అధ్యక్షునకును, దివారు గారికిని వందలము బొనర్చినవిదవ సభ చాలించిరి.

ఆంధ్ర దేశ వార్తలు

(-)

కృష్ణా జిల్లా సంఘమునందు 1916 సం॥ జనవరి ప్రారంభమున 352 రు సభ్యులు కలరు. నూతనముగా 60 సభ్యులు చేరిరి. ఇంకొకరు గతించిరి. డిశంబరు ఆఖరునకు 411 సభ్యులు కలరు. ఈ సాలున ఈ సంఘమునకు రాయూరు గ్రామ సంఘము, ఆముదాలపల్లి గ్రామాభివృద్ధి సంఘము అనుబంధముగ జేర్చుకొనబడినవి. 1916 సం. జనవరి ప్రారంభమున నిలువ రు 17-2-0. ఈ సాలున చందాలవలన విరాళములవలన జరు రు 291-10-0. వ్యయము రు 259-1-0. ఈ సాలాఖరున నిలువ రు 49-11-0. ఈ సాలున సంఘమువారి సాధారణ సభలు 2, కార్యనిర్వాహక సభ్యుల సభలు 8. సంఘము పక్షమున గావించబడిన పణికుసభలు 4 ను జరిగెను.

నరసాపురి తాలూకాభివృద్ధిసంఘ కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. నరసాపురి తాలూకాభివృద్ధి సంఘము వారిచే నేర్పరపబడిన ఆంధ్రస్త్రీల బహుమతి సభిక్షులు ఏప్రిల్ 28,29 తేదీలకు దిగువ నుదాహరించిన ప్రదేశములలో జరుపబడును. విద్యార్థినుల ప్రవేశ అర్హతా పత్రములు (Hall tickets) ఆయా ప్రదేశములలో మాచే నెన్నుకొనబడి ముఖ్యపరీక్షాధికారులకు 25 తేదీకి పంపబడును. విద్యార్థినులు ప్రవేశ అర్హతా పత్రములను పరీక్షాధికారుల యొద్దనుండి పరీక్షాదినములకు పూర్వమే తీసికొనవలెను. పరీక్షాధికారుల నామములను ముందు పత్రికలో ప్రచురించెదము. పరీక్షాస్థలములు: బరంపురము, పగ్గాకిమిడి, నరసాపురము, గుంటూరు, నెల్లూరు, చూజివీడు, గుడివాడ, అంగలూరు.

గ్రంధి వేంకటరెడ్డి నాయకుగారు బి. ఏ. బి. ఎల్; దుర్గిరాల రామరావుగారు బి. ఏ. ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:- నరసాపురి తాలూకాభివృద్ధిసంఘమువారివలన నేపేట జరుపబడు ఆంధ్రస్త్రీల బహుమతి పరీక్షలో నుత్తీర్ణులైన వారినులు బహుమతులుగా మెసలగుటకు, దానకర్ణులని ప్రభావతి వడసిన రావుసాహెబు కలవల కన్ను చెట్టిగారును, రావు సాహెబు కలవల రామానుజముచెట్టిగారును, 25 రూప్యము లను, ఒక స్వర్ణపతకమును, ఒక వెండిగిన్నెను, ఇచ్చుటకు నంగీకరించిరి. ఇంతియ కాక, సంఘముయొక్క స్థిరనిధికి తగిన సాహాయ్య మొనర్చినవని సెలవిచ్చియున్నారు. సంఘమువారి తరపున వీరికి మాకృతజ్ఞతను తెలియజేయుచున్నాము.

రావుబహదూర్ కంఠూరి వీరేశలింగము పంతులు గారి జన్మదినోత్సవ సందర్భమునందు విశాఖరము నందలి ఆంధ్రపరిశోధక మండలివారి క్రింది ఆభినందన పత్రమును సమర్పించిరి: ఆంధ్రదేశమునందు మత, సాంఘిక, విద్యా, వాఙ్మయ, రంగములయందు మీనానామ నలవదిసంవత్సరములనుండి ప్రభావత మై యున్నది. శ్రీతాధికమగు గ్రంథముల స్వయముగ రచించి విద్యావ్యాప్తమునకు దోడ్పడిన మీ నిరంతరపరిశ్రమకు గలిగిన ఫలితములు మీరతేమాచి యానందింపఁగల యాయుర్భాగ్యమును దైవము మీకుఁ బ్రసాదించి యుండెను. మిమ్ము నిచ్చుట నధికముగఁ జూడడి మీవివిధ కార్యముల నుగ్రదించుటకు మే మిచ్చటకు వచ్చియుండలేము. భాషాభిమాన మని కాని, దేశభిమాన మని కాని యెఱుంగని యజ్ఞానమును ప్రేమందున్న త్రిలింగ దేశమునకు మీపరిశ్రమము మేలుకొలుపునంటిడి. మీతో నాంధ్రదేశమున నూతనశక్తి ప్రారంభమైనది. మీపరిశ్రమలయందు, సాధనసంపత్తి యంత గాఢే పూర్వపుదినములలో గవులచరిత్రము వ్రాయుటయు, ప్రాచీన కార్యముల నేకము వ్యయప్రయాసల కోర్చి ముద్రించుటయు, గొన్ని వేల శాశ్వతసంపుటముల బరిశీలించుటయు, ముఖ్యమైన కార్యములు. ఆయహాకార్యముల వలన గలిగిన మేలు వర్ణనాతీతము. వాఙ్మయసంరక్షణమునకును, వాఙ్మయభివృద్ధికిని, మీనానానందించ యాయహాపకారముల నుగ్రదించి మీపట్ల మాకుగల కృతజ్ఞతను వెల్లడించుటకే మేమిప్పు డేదెబ్బదియవ జన్మదినోత్సవమునకు వచ్చియున్నాము. కను బామునరసి, కన్నులు గుంటలుగట్టుచున్నను, కవులచరిత్రము నిప్పుకు తిరుగ సమర్థంబు బూసుకొనిన మీయుత్సాహమే మి మ్మాకోగ్యంతంతునిగను, చిరజీవిగను జేయవను. ఇంకను దేశజాలు మీరుపూనుకొనిన నూతనోద్యమముల ఫలితముల నందుచు, మీజన్మదినోత్సవముల దాదాభాయి నారోజి మహాశయని వరెఁ జిరకాల మొనరించుకొని సంతసించునట్లు భగవంతు డయగ్రహించును గాక! మీకుఁ బరమేశ్వరుడు చిరాయు గాకోగ్యములఁ బ్రసాదించును గాక!

దేశవాదనండి ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:- దేశవాద దినదిన స్రవ్యవృద్ధిచున్న నొక వ్యాపారవ్యవస్థగలదే నిందు వెక్కిరింపు కూలివాండు గలరు. ఇట్టి పరివ్రామితుల కోర్కె రాత్రిపాతకాలను, క్రొత్త పేటలో యిదివరలో, సర్వభూత దయాకు శ్రీ ఆంజనేయదాసుగారి ప్రోత్సాహమువలన గ్రామస్థులలో కొందరు పెద్దయనుష్యులు, భూతదయ సమాజం తరపున స్థాపించియుండిరి. 4 వ తేదీ రాత్రి శ్రీ ఆంజనేయ దాసుగారు, రాత్రి పాతకాలను, కొంతమంది పెద్దయనుష్యులతో సహా విజయంచేసి అచ్చట ఒక గంట కాలమునాకు నుండి, బాలరవివ్యాభివృద్ధిని, మాచి, వారలచే, భగవత్పరగు కీర్తనలు పాడించి, కలియగట్టెను, కోడి రామమూర్తిగారి, ఆరోగ్యాభివృద్ధిని గురించి, దైవప్రార్థనలు చేయించిరి. ఆవాడు, 35 బాలురు, పాతకాలలో నుండిరి. పిమ్మట బాలురకు, మధురాహారములను, ఒకరి, వారిని, సంతృప్తిపరచిరి.

Latest Telegrams. [REUTER.] UNCORRECTED.

LONDON, April 10.
The battle of Arras is the British reply to the German boast at the time of the retreat on the Somme that it had completely disarranged British offensive plans. It should finally dispose of the theory of pessimists that the initiative rests with the enemy. Nothing was more remarkable in yesterday's battle than the crushing preponderance of British artillery, the fire of which is described as twenty times heavier than the enemy's whose reply was feeble in comparison. This preponderance, coupled with the unreadiness of the German defences on the enemy's new line, enabled Sir Douglas Haig to abandon the methodical age methods of last year for mobile tactics, and to begin the offensive too soon for the Germans to sneak away without fighting, as they did in the Somme and Roye salients. That the Germans were surprised appears from the descriptions of the signals of their infantry when the bombardment prelude the assault opened. The horizon was lit up with red, white and green rockets. The weather changed unfavourably at the opening of the assault, drizzle turning to rain in sleet, and the battlefield was sheathed in mist, which was driven before the wind. The ground soon became slippery. Our casualties are estimated to be nothing in comparison with the losses sustained on the opening day of the Somme offensive last year. The consequences of the initial victory may be immense. Already Vimy Ridge has been captured. It is the greatest German fortress in the west. It is covered with woods, and its sides are scarred with ravines sheltering enemy machine-guns and mortars. Thence a rolling plain stretches to Douai, twelve miles distant. The front of the new offensive is immediately north of the Hindenburg line and threatens to outflank it. It is estimated that our gains represent twenty-five square miles.
LATER:—Reuter's correspondent at Beacquartiers wires that the great offensive is gradually extending, and that he hears there was fighting to-day towards La Bassée. Yesterday was the most successful day for the British since the 1st July. We now dominate Vimy Ridge. The accomplishment of this great feat in a single day would have been deemed incredible a few months ago. The correspondent says that he saw a big batch of prisoners coming in. They were clean and tidy, which is significant of pretty free surrenders. The hundred and fifty officers taken prisoners include five battalion Commanders. The captures of material include fine hauls of trench mortars, machine guns, bombs throwers and ammunition. The enemy destroyed great quantities of supplies. The weather continues atrocious, a bitterly cold gale blowing, laden with snow flurries.
Reuter is informed that the Prime Minister of Canada has telegraphed to the Canadian headquarters in France as follows: "My colleagues and I send the warmest congratulations on the splendid success achieved yesterday by the Canadians. With the deepest interest and pride I learned this morning the stirring story of their advance, and learned that they captured and occupied the strongly fortified positions I saw on my recent visit to France. I hope you will convey to the forces under your command the intense appreciation of the Canadian people, whose pride in the record of the forces will be greatly intensified by this new and glorious achievement."
PETROGRAD, April 10.
The Socialist, M. Kerenski, Minister of Justice, attended a meeting of military delegates, and repudiated the insinuations that he was insubordinately severe towards the partisans of the ex-Char. He said that he had not arrested the Grand Duke Demetrius Pavlovitch, because the latter had plotted against Rasputin, and he did not arrest General Ivanov, because he was old and ill, and imprisonment would have killed him. With regard to the prisoners at Tsarskoe Selo, he had visited them and could assure the delegates that their guards had promised to obey only himself, while the Commandant of the Palace was his personal friend. M. Kerenski concluded by declaring that he would not leave the Ministry, in which he represented the democracy, until there was an assured foundation for a Republic. The delegates gave M. Kerenski an ovation, and passed a vote of confidence in him.
The provisional Government have issued a proclamation declaring that free Russia does not aim at the domination of other nations, depriving them of their national patrimony, or at occupying forcibly foreign territories. Its object is to establish a durable peace on a basis of the right of nations to decide their own destiny. Russia does not desire to subjugate or humiliate any one; but Russia must not emerge from the struggle humiliated and weakened.
The Press regards the Kaiser's promise of electoral reform after the war as a significant indication of his desperate internal condition of Germany. The "Temps" says the promise may deceive the the Germans, but nobody else.
The French War Minister is in London.

THE GREAT WAR.

Brazil & Germany—Diplomatic Relations Broken.

Bulgaria Severs Relations with United States.

[REUTER'S AGENCY]

WESTERN FRONT.

Enemy's Defences Stormed.

Canadians Capture Vimy Ridge.

Many Villages, Prisoners, and Guns Taken.

LONDON, April 10.

A communique from F. M. Sir Douglas Haig last night said:—The operations continue successfully in accordance with plan. Our troops have everywhere stormed the enemy's defences from Henin-sur-Cojeul to the outskirts of Givenchy-en-Gohelle, to a depth of two to three miles, and the advance continues. The enemy's forward defences on this front, including the Vimy Ridge which the Canadians carried and captured early in the morning, comprise a net work of trenches and fortified localities Neuville Vitasse, Telegraph Hill, Tilloy les Meulaines, Observation Ridge, St. Laurent, Blagny les Tillicul and La Folie fort. Subsequently, we advanced and captured the rearward defences including, besides other powerful trench systems, the fortified localities of Feuchy Chapel, Feuchy, Hyderabad Redoubt, Athies and Thelus.

Up to this afternoon 5,816 prisoners, of whom 119 are officers, had passed through the collecting stations and many more have not been counted. Of these many belong to the Bavarian divisions which suffered heavy casualties in to-day's fighting. The captures include guns and numbers of trench mortars and machine-guns.

Further progress has been made in the neighbourhood of Hagrin-court Wood. We have captured the village of Dericourt, and in the direction of St. Quentin the villages of Pontru and Le Verguier.

Excellent Aerial Work.

Aerial activity continued on Sunday with great energy and several successful bombing raids were carried out. Machines co-operated with artillery with excellent results. Two of the enemy's aeroplanes were destroyed and fifteen others driven down and probably crashed to ground. Two German kite balloons were brought down in flames. Ten of our aeroplanes are missing.

Germans Admit Reverse.

A wireless German official communique says: Through out the day there has been heavy fighting on both sides of Arras, the enemy having penetrated parts of our position.

Violent Artillery Duel.

Enemy Attacks Defeated.

LONDON, April 10.

This afternoon's French communique says:—"Despite bad weather artillery on both sides has been very active in several sectors. German attacks north-west and south of Rheims failed. We advanced somewhat in the region of Maisons-de-Champagne."

Great Battle for Vimy Ridge.

Reuter's correspondent at Headquarters states that the offensive mentioned in Sir Douglas Haig's communique this afternoon extended from Lens to St. Quentin. A steady bombardment of the enemy line which had been in progress for days became more intense during the night. Before the assault was delivered, we reached the greatest volume of fire yet seen in the war. When the infantry attacked it was raining heavily and quite dark but the rain blew into the Germans' faces, rather favouring us, while the glare of guns and signal-lights afforded plenty of illumination. The weather improved later, though the wind did not favour aeroplane work.

Shortly after eight the second phase of the attack developed and the fighting was intensified. The correspondent surmises that the attack was bigger and delivered sooner than the enemy expected. He recalls that the northern section of the ground over which the troops are battling was the scene of tremendous French fighting in May, 1915. The notorious Vimy Ridge is one of the commanding spires of the system. The present is the third great battle since the end of 1914 for the mastery of this great key position.

The Great Battle Described.

Many Prisoners Taken.

LONDON, April 10.

Reuter's correspondent at headquarters telegraphing this evening says:—"The battle is raging with unabated vigour roughly from opposite Lens to St. Quentin. The day has gone well for us. The troops have made substantial progress and big captures of prisoners are coming back in an endless procession. Three thousand five hundred had been counted in one army area alone till midday. Our casualties hitherto have been relatively small which is usual in successful operations. The fighting is increasing in intensity. It is too early yet to begin to count the cost of victory, but the infantry's advance along most of the front has not been strenuously opposed. The battle has developed strictly in accordance with programme, but determined resistance was offered near Arras. A large picket of the enemy was reported to be still holding out at midday although entirely surrounded."

The "Tanks" in Action.

The famous "Harp," a redoubt little less formidable than the Labyrinth, was captured with practically a whole battalion. Its capture was probably brought about by the tanks which climbed Telegraph Hill com-

manding the Harp. We have progressed well along the railway running through to the Scarpe Valley and gained and taken the Bois-de-la-Maison Blanche on the Lens branch of the railway. Several strong points vigorously resisted in the Blanche suburb of Arras through which the German front line has run since the winter of 1914. But our bombing parties are gradually reducing these. The Canadians fought well forward upon the Vimy slopes but the resistance here is stiffening. Our immense preponderance in heavy artillery is one of the most striking features. It is working great execution, tearing and shredding the dense wire entanglements within range. Prior to the first assault we effectively exploded a number of mines at various points. The spirit of the troops is everywhere admirable and they are full of confidence. A noteworthy fact is that the Germans are ceaselessly signalling for artillery support. The day has been bright and dry but the gale greatly handicapped airmen.

Enemy's Counter Attacks Fail.

British Capture a Village.

LONDON, April 10. (2-15 P. M.)

Marshal Haig in a communique this afternoon says there was severe night fighting at the northern end of Vimy ridge where the enemy retained footing but was ejected. The enemy attempted counter-attack but failed. We cleared the eastern slope of the ridge repulsing counter-attacks. We advanced and seized the village of Fampoux and the neighbouring defences northward. Southward of Scarpe on Monday, we took over nine-thousand prisoners and captured forty guns. We drove the enemy from the high ground between Leverguier and Hargécourt. The fighting continues on the whole battle front. A strong enemy night attack on the narrow front south-eastward of Ypres reached our support line but was immediately ejected.

Further French Progress.

Artillery Less Active.

LONDON, April 10.

French communique says:—"The enemy's artillery was less active north of the Oise south of which we made progress east of the lower forest of Coucy. There was fairly lively artillery struggle in the region northeast of Soissons principally in the Laffaux sector."

Portents of Allies' Victory.

The correspondent summing up says:—"Assuredly the British spring campaign has opened most favourably. The portents of the Allies' victory are so manifest that the only question we now think of asking is the little word 'When?'"

Another German Version.

LONDON, April 10.

A wireless German official communique says:—"The battle of Arras, which commenced this morning continues. Minor engagements between the roads from Albert to Cambrai and Peronne are taking the course we intended."

GREAT BRITAIN.

Cotton Goods for India.

Tonnage Shortage Delays Shipments.

LONDON, April 10.

In the House of Commons Mr. Byles pointed out that twenty thousand packages of cotton goods valued at £300,000 sterling were awaiting shipment to Bombay. Sir Chiozza Money stated that steps had been taken to deal with the congestion. He regretted that, in view of the serious tonnage position, he could not promise that similar conditions would not arise in future.

King's Message to General Haig.

LONDON, April 10.

King has telegraphed to General Haig "the whole Empire will rejoice at yesterday's successful operation and Canada will be proud that the coveted Vimy ridge has fallen to her troops. I heartily congratulate you and all who have partaken in the splendid achievement."

Montagu's Silver Report.

LONDON, April 10.

Montagu's report dated April 5th says, the demand continued insignificant and fitful. London market was inert especially as China exchange was falling. Sales in that quarter were fairly constant. The United States Government has purchased four hundred thousand ounces and may purchase more. The Indian Government since February 1916 has purchased 12,35,00,000 ounces sufficient to provide thirty-six crores at an approximate cost of eight million sterling. As the stock of currency reserve during the period shows a net decrease of over four crores, the amount of absorption exceeds forty crores.

TELEGRAMS.

Aviator Lt. Robinson V. C.

Reported Missing.

LONDON, April 10.

Lieutenant Robinson who brought down the first Zeppelin at Cuffley in September is reported missing, believed killed.

ITALY

Lire Notes Issued.

Hoarding of Silver Prohibited.

LONDON, April 10.

Italy has authorised the issue of lire notes to the value of twelve million sterling. Hoarding of silver currency is prohibited.

BALKANS.

Much Artillery Activity.

Enemy Attack Stopped.

LONDON, April 10.

French Salonika communique says there was very active artillery struggle in the Monastir-Cerna sector. A German battalion attacked the Russians after a powerful artillery preparation but was stopped dead at wire entanglements by our machine gun fire.

AMERICA.

Brazil and Germany.

Foreign Minister's Significant Action

LONDON, April 10.

RIO DE JANEIRO.—Dr. Muller, Brazilian Minister for Foreign Affairs, has refused to receive the German Minister. Dr. Muller has ordered a steamer to be prepared for an immediate mission abroad.

Rupture Imminent.

LONDON, April 10.

RIO DE JANEIRO.—Subsequent to his refusal to see the German Minister, Dr. Muller conferred with the Minister of War and, after that, he telegraphed to the Brazilian Minister in Paris, urgently requesting a report regarding the sinking of the "Parana." It is expected that the rupture with Germany will be announced immediately after the receipt of the report. This will probably be followed by the confiscation of German ships.

Germany and Brazil.

Diplomatic Relations Broken.

LONDON, April 10.

RIO DE JANEIRO.—Diplomatic relations with Germany have been broken off.

Bulgaria Severs Relations.

WASHINGTON.—Bulgaria has severed relations with the United States.

Austrian Steamers Seized.

LONDON, April 10.

NEW YORK.—Austrian steamers in various ports have been taken over. The machinery of one was found to be crippled.

Anti-German Feeling in S. America.

Republics Awaiting Brazil's Lead.

LONDON, April 10.

NEW YORK.—The action of Cuba has affected all Latin America. Guatemala, Nicaragua, Salvador and Honduras are experiencing a great anti-German wave of feeling. It is expected that Brazil's entry will be the signal to all the republics.

Attitude of Chile.

LONDON, April 10.

SANTIAGO-DE-CHILE.—It is authoritatively stated that Chile will remain neutral as she is not directly attacked.

To Deal with War Problems.

Coalition Committee Proposed.

LONDON, April 10.

WASHINGTON.—A resolution has been introduced for the formation of a Congressional Joint Committee on which there shall be seven Democrats and five Republicans to deal with war problems. The Senate has passed a Bill imposing from three to ten years' imprisonment for destroying war material in war time.

U. S. Help for Entente.

Finance, Food, and Munitions.

LONDON, April 10.

WASHINGTON.—Democrat leaders will, on the 12th instance introduce in the House of Representatives a five billion dollar bond measure, comprising three billions for the Allies and the remainder for the United States war expenses. Legislation to facilitate the export of food and munitions to the "Entente" will be rushed.

An exemption Tribunal to consider the applications for exemption from service under the New Indian Defence Force Act will open its sittings in Bombay to-morrow. The President is Mr. W. C. Shepherd, Collector of Bombay. Other members are a military member (Colonel Lowe) and a civilian non-official Mr. J. C. G. Bowen, one of the senior English citizens of Bombay and a prominent solicitor. It is understood that notices of applications for exemptions have been sent in by several hundred people.

Indian Telegrams.

From our own Correspondents.

[BY WIRE.]

CALCUTTA.

THE INDIAN WAR LOAN.

Applications for the War Loan now amount to Rs. 10,34,26,100. The details are as under:—

	Rs.	As.	Ps.
Bengal	3,47,23,000	0	0
Bombay	4,21,35,400	0	0
Madras	28,77,300	0	0
The United Provinces	71,89,700	0	0
The Punjab	83,46,500	0	0
Burma	38,26,800	0	0
Bihar and Orissa	9,52,500	0	0
The Central Provinces	13,62,900	0	0
Assam	2,32,400	0	0
Minor Administrations	17,29,600	0	0

BOMBAY.

Bombay Millowners' Association.

Annual Meeting.

BOMBAY, April 10.

His Excellency the Governor attended the Annual Meeting of the Bombay Millowners' Association this afternoon and made an interesting speech.

War Loan Contribution.

The Chairman Mr. N. B. Saklatwala (Tata Sons & Co.) announced at the outset that, though many members of the Association had already contributed their quota to the War Loan, it was only right that the Mill Companies whose concerns they directed, should contribute more and that 80 lakhs of promises of that kind had been secured by their Committee, which sum they hoped yet to increase still further. He proceeded to express satisfaction at the fair and equitable terms of the

New Budget.

but strongly condemned the supertax on Companies pointing out that it had already led some mills to declare unusually large dividends and thus flitter away the excellent opportunity to build up good reserves. He expressed gratification at the readjustment of the cotton duty and recognised the inadvisability at the present time of abolishing the cotton excise. He condemned the embargo placed on the importation of Indian yarn into England advancing proof that the alleged reason, namely shortage of freight, was not the true one, and said that the true reason was the bugbear of Indian competition with Lancashire which had thus nipped in the bud new Indian trade, in course yarn. He referred to the prosperous condition of the mill industry and urged the mill-owners to take advantage with energy and foresight of the new trade openings in Mesopotamia and Africa, warning them that they would otherwise be forestalled by the Japanese. He specially urged the millowners to take measures to improve the mentality of their work people.

Sir Vithaldas Thackersey, after expressing satisfaction with the increase in the cotton duty chiefly spoke strongly criticising the supertax on industries. He said the shareholders would outvote the directors in order to obtain higher dividends regardless of the best interests of their Companies. He said:—"Again the tax is absolutely wrong in principle and in effect. The Indian cotton industry has to compete amongst others with Japanese manufacturers. The accounts of Japanese Companies show how large reserve funds are built and the Companies' position is strengthened. In competition some Japanese Company will easily outbid an Indian Company which has been unable to strengthen its position owing to a tax being levied on wrong principles. Even in England where heavy income-tax is payable, I believe, but I am open to correction, Companies do not pay a supertax levied on incomes of individuals only. War profits tax is a quite different matter. It applies only during the continuance of the war, while the supertax levied on wrong principles will continue to weaken industries during all times to come. The Hon'ble the Finance Member has kindly consented to reconsider this point next year, and we hope that he will see his way to amend the Act."

His Excellency's Speech.

His Excellency the Governor, who was received with enthusiasm, acknowledged the friendly welcome that had been given him. In the course of his speech His Excellency said:—"I am delighted to be here in the presence of many of the leaders of our business life, most of whom I can claim as personal friends and all of whom, I know well, have supported me in my official duties during the four strenuous anxious and eventful years, through a period in which I am proud to feel I have had the steadfast assistance and co-operation of all classes and communities in the Presidency. His Excellency expressed pride that as regards the War loan they recognised that patriotism came before all things and were contributing in a way which might cause some business dislocation. Continuing His Excellency said:—"I have had an opportunity within the last two days of visiting all the war committees in this city and have been able to observe the devoted voluntary work which is being done by gentlemen of all communities to educate our citizens to a sense of their responsibilities and to popularise the loan. To them all, to-day I give my grateful thanks for their labours. Our Presidency has started well, but we have only just begun, and I am certain that when the loan closes, we shall send a splendid message of loyalty to our King-Emperor." His Excellency warmly endorsed the Chairman's recommendation to give attention to the trade openings in Mesopotamia and Africa and urged specially improvement of the condition in which mill-workers spent their lives and in conclusion welcomed his old friend, Mr. D. E. Wacha to the Chairmanship of the Association, referring to his long years of strenuous

TELEGRAMS.

service for his country and assuring him that if he desired their assistance, the Government would do all they could to forward the welfare of the association.

PUNJAB.

Lahore Conferences and Educational Activity.

LAHORE, April 10.

A result of the Anjuman Islamia, Sikh Educational and Sanatan Dharma Conferences held here during the week has been that the great impetus given to the educational activity. Cash collection announced at the 22nd Anniversary of the Anjuman Himayat Islamia was over Rs. 3,000 of which Rs. 10,000 was given by Prince Hamidulla Khan B. A., (Aligarh) of Bhopal who presided over the gathering and a lakh and half at the Sikh Educational Conference including Rs. 2,000 each from the Maharajas of Kashmir and Darbhanga, while about Rs. 80,000 was promised or paid for the Sanatan Dharma College His Honour the Lieutenant Governor who visited all the three Conferences was received with ovation on each occasion, and at the Anjuman Conference Prince Hamidulla in the course of his speech of welcome to the Lieutenant-Governor referred to the fact that his being put to the Aligarh College was due to the interest His Honour took in his (the Prince's) education when His Honour was the Agent to the Governor-General in Central India. The exchange of visits between the leaders of different conferences was also a noticeable feature of these conferences.

Public Works Reorganisation Committee

LAHORE, April 10.

The P. W. D. Reorganisation Committee resumed its sitting at the Town Hall to-day and examined the Hon'ble Mr. Maynard, Financial Commissioner, the Punjab, Sardar Narain Singh, Contractor, Delhi, Mr. Kitchen, Deputy Commissioner, Lyallpur, and Mr. Yeoman, Superintending Engineer.

Sardar Narain Singh said that the present arrangement was working admirably well and it would do tremendous harm to the country if the work were snatched from the hands of petty contractors and given instead to big companies or big contractors.

Mr. Kitchen said that he was of opinion that irrigation department should be amalgamated with roads and buildings department.

Mr. Yeoman who was examined next said that the experience of irrigation engineers as road builders would not be quite good to be entrusted with the latter task. In regard to private enterprise witness said that a big contractor would not work on the same rates as a small contractor would.

The committee will hold its last sittings here to-morrow (Wednesday.)

N. W. F. PROVINCES.

Viceroy's Visit to Khyber Pass.

Loyal Demonstration by Khyber Maliks.

PESHWAR, April 10.

A Press communique says:—On the occasion of the visit of His Excellency the Viceroy and Lady Chelmsford to the Khyber Pass on the 9th April, the Khyber Maliks presented a nazar of Rs. 1,000 as a humble contribution in token of their loyalty and of their desire to offer their property as well as their personal services to His Majesty the King-Emperor. They asked that it should be handed over to any charitable or hospital fund which might be considered suitable.

UNITED PROVINCES.

U. P. Legislative Council.

Yesterday's Proceedings.

LUCKNOW, April 10.

At the United Provinces Legislative Council to-day some discussion took place on points of order raised by Mr. Pims on the motion that local rates (amendment) be passed into law. The final stage was postponed till to-morrow.

A committee was then appointed to amend the Rules of Business.

Lala Sukhbir Singh moved that an Ayurvedic and Unani College combined with an hospital and dispensary be started at Lucknow as soon as funds permit. Mr. O'Donnell said that the Government was unable to accept the motion. Several non-official members spoke, most of them insisting on the fact that indigenous systems catered to a vast majority of the population. Lala Sukhbir Singh's resolution was lost on divisions by 18 votes to 17.

Mr. Raza Ali moved that a committee of Hindu and Moslem non-officials be appointed in every district to recommend to the District Magistrate measures to avoid friction between the communities in connection with Muhorram and Dussehra. The Government did not accept the resolution which was lost on division by 20 votes to 7.

A resolution was moved by the same member requesting that the thanks of the Council be forwarded to His Majesty's Government for its firm attitude on the subject of cotton duties. Mr. Watson was unable to support the resolution which was lost by 18 votes to 16. The Council adjourned till to-morrow.

SOUTH INDIA.

Nair Social Conference.

Proceedings of 11th Meeting.

TRIVANDRUM, April 10.

The eleventh Nair Social Conference under the Kerala Nair Samajam auspices met on the 8th instant at Attungal. Mr. C. V. Raman Pillai, B.A., retired Superintendent, Travancore Government Press and a Malialam novelist, presided. Delegates from many Taluqs, the Dewan, Messrs. Srinarayana Tampi, V. Srivelayu-

TELEGRAMS.

dhan Thampi, and other prominent gentlemen attended. After the Reception Committee Chairman's speech, Mr. Srivelayudhan Tampi was proposed Chairman who then delivered his address. Resolutions on loyalty to the British Throne, Travancore and Cochin Royal families and for the success of the Allied arms were passed. Resolutions on the fusion of the sub-castes, on the formation of "Karayogams" and on educational, industrial and social subjects were passed. Some High Court Vakils, High Officials, Popular Assembly members and a few landlords were among the speakers. The Conference closed after cheers and a vote of thanks to the President and to the Dewan.

At a war loan meeting of the Morwarimercantiles held in Calcutta, this evening Mr. Cubhay presiding, 12 lakhs were subscribed.

AMRUTANJAN

Best Indian Pain Balm.

SEDATIVE.

It is tested and tried by thousands of sufferers from pains and aches. No other medicine has such a wonderfully healing and soothing virtue like AMRUTANJAN. Always ready for use as a Sprains so other

LARGEST SALE IN THE WORLD.

Obtainable Everywhere.

Price Annas 8 Per Bottle.

Apply to:—

BOMBAY

&

AMRUTANJAN DEPOT,

MADRAS.

క్రిందటి మానవన నెల్లూరు తాలూకాలో (వైసి డెంటు ప్రహ్లాదవసున గ్రామమునకు దయచేసి గ్రామపంచాయతీ సంఘ మొకటి ఏర్పాటుచేసి గ్రామస్థులవందనము లంది కొనిరి. ఈవంశాయతీ సంఘమున ఏర్పన్న నెప్పును సాగుదలను గల సమస్థులకు సభ్యులు సమకూడినందుకు సంతసించ వలసియున్నదని ఒకరు వ్రాయుచున్నారు. వీరై కమత్తము గలవారై గ్రామమును అభివృద్ధికి దేవలయును. ప్రపథము మున ఈసంఘమువారు పాఠశాలాభివృద్ధికి చాటుపడి పని చేసి ఇప్పటికిని ఇనుమడింపజేసు బ్రోధితులు.

నెల్లూరుజిల్లా పోట్లపూడి సుజనరంజనీ సమాజమువారి పక్షమున ఇందుపూరు వెంకటరెడ్డిగారి యధ్యక్షతక్రింద శ్రీ రామజనన మహోత్సవదినమున బహిరంగసమావేశము జరిగినది. ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహితీ పరిషత్తుకార్యదర్శిగారు శ్రీయుత దేవులపల్లిస్వామిశాస్త్రి బి. వి. గారు కూడ వచ్చి యుండిరి. సమాజాధ్యక్షులు, బాణకాపట్నాభిరామిరెడ్డి, పాణకా శేషరెడ్డి, చతుర్వేదుల క్రిష్ణయ్య, నెల్లూరు వేంకటరామాచార్యులు, వారిజాడీ సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఆంధ్రప్రదేశ్ సర్వకలకలగూర్చియు, శ్రీరామనవమిని గూర్చియు విశ్రులముగ నుపన్యసించిరి. పుట్టెట స్వామిశాస్త్రి గారు స్వరాజ్యమునుగూర్చి సకలజనానంద దాయకముగను, సహేతుకముగనుపన్యసించిరి. సమాజమువారు ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్య శ్రేష్ఠులమిచ్చి రాష్ట్ర సమమును గూర్చి బోధించుటకు కొందరు సభ్యులను రావూరు లోనగు తాలూకాలకు త్వరలో పంప నిశ్చయించుకొనిరి. మరియు బందరునందలి యాంధ్రజాతీయ కళాశాలకు రు 50 పంప ధన్యులయిరి.

గుంటూరుమండల ద్వితీయ గ్రంథాలయ సభ కావ్య నగంకు మెన్నుకొనుటకు 6 వ తేదిన రేపల్లె శ్రీరామ కృష్ణ పరమ హంసమునందు కొటురాజు నరసింహరావుగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగినసభలో శ్రీయుత చింతలపాటి, దక్షిణాచార్య శాస్త్రిగారిని, ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షునిగను శ్రీయుత, దేనువకొండ, రామమూర్తిపంతులు, లంకా, నూర్యనారాయణశాస్త్రి, అబ్బి నేని, రాఘవచౌదరి, గార్లను కార్యదర్శులగు యెన్నుకొనిరి.

ఆయిదవ ఆంధ్రమహాజన సభాధ్యక్షత విషయమై న్యాయవాదులు, ఉపాధ్యాయులు, వక్తరులు మున్నగువారి నెవలతో నేను ముచ్చటించితిని, ఏ రందరు బాగుగ నాలించించి కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారికి గాని, పోలవరం జమిందారుగారికి గాని, కాక నాథుని నాగేశ్వరరావు, పంతులుగారికి గాని, సభాధిపత్య మొనంగినవో సర్వజన సమాదరణీయము గాను శ్లోకపాత్రముగానుండును నుడివిరి.

వర్ణాశ్రమ ధర్మ సంరక్షణసభ.

౨ వ సమావేశము

(2.౩.౧౯.౧౯౩౯ నాడు)

రజాపూరు, ఏప్రిల్ 9:— తంజావూరు జిల్లా నన్నిలం తాలూకా 'తేదియూరు' అను అగ్రహారమునందు ౬, ౭, ౮, తేదీలందు వర్ణాశ్రమ ధర్మ రక్షణ సభ జరిగినది. దాదాపు ౧౦౦౦ మైన మహాజనులు విచ్చేసిరి. మద్రపురినుండి టి. ఆర్. రాచంద్రయ్య, గణపతయ్య, మున్నగు న్యాయవాదులు, దివాన్ బహదూరు రామస్వామయ్యగారు మున్నగు అధికారులు, మరూరు గణేశశాస్త్రిగారు మున్నగు పండితులు దాదాపు ౬౦ వచ్చిరి. తంజావూరు, కడలూరు, చిదంబం, కుంభకోణం మధన మున్నగు పట్టణములనుండి సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులు జిల్లా రిజిస్ట్రారు మున్నగు ఉద్యోగస్థులును, కొందఱు వైద్యన పండితులును అధికారులును వచ్చియుండిరి. శ్రీ అప్పయ్య దీక్షితులవారి వశస్థులయి దీక్షితాంశులని సుప్రసిద్ధి గలిగియున్న సహామహాపాధ్యాయ రాజా శాస్త్రిగారి పాత్రలు యజ్ఞేశ్వర దీక్షితులును, కలకత్తా గాజీయ సంస్కృతి కళాశాలయందు పూర్వోత్తర మిహమాంసాధ్యపకులగు మహా మహాపాధ్యాయ లక్ష్మణశాస్త్రిగారును సభకు విచ్చేసిరి. తేదియూరు ద్రవిడజేతమునందు రైల్వేస్టేషనుకు ౮ మైళ్ళ దూరమున నుండుటచేత కాబోలు ఆంధ్రులు రోగి, కంటే ఎక్కువ ఎవ్వరును రాలేదు.

ప్రప్రథమమున మహా మహాపాధ్యాయ లక్ష్మణ శాస్త్రిగారు చాతుర్వర్ణ్యమునుగూర్చియు, తద్వర్ణులను గూర్చియు సంస్కృతిభావయందు దాదాపు ౧౫ ఘంట కాల ముపవసించిరి. కాస్తూరివారి సంస్కృతిభావ అతి లలితమయి సుబోధయి సంస్కృతిభావ తెలియని వారలకు గూడ హృదయంగమమగు నంతటి సులభతైలికలిగి సభ్యుల నానంద పరకమల నొనర్చెను. తంజావూరు జిల్లా నుండియు తంజావూరునుండియు సభకు విచ్చేసిన జిల్లా రిజిస్ట్రారు మున్నగు గొప్పగొప్ప ఉద్యోగస్థులు వక్రీస్తు మున్నగువారు తాము హూణభాష పరిచయముగల వారయియున్నను మాతృభాషయగు అరవభాష నుండే ఉపవసించిరి. మహా మహాపదేశక గణేశ శాస్త్రిగారు "స్వధర్మానుష్ఠానమే పరమేశ్వరా రాధనము" అను విషయమును గుఱించియు శ్రుతిస్మృతి యుక్త్యనుభవ పూర్వకముగ మపవసించిరి. తరువాత అతి యువకులును తన ఆస్తిసంతయు సంస్కృత పాఠశాల కొసంగి సభా వ్యవహారమునాయు తా మొక్కరే భరించిన సుబ్రహ్మణ్య దీక్షితుల నా గుసగనగించిరి. అప్పయ్య దీక్షితులవారి వంశమునందు నన్నింటి యజ్ఞేశ్వర దీక్షితులవారు శాస్త్ర సుసవ్యయమును గూర్చి ఉపవసించిరి.

మొన్న ఉదయమునందు సదాచారావశ్యకతను గూర్చి యు సదాచారముయొక్క విశ్లేషమును గూర్చియు సదాచారిమును గూర్చి వైద్యశాస్త్రమునందు ధర్మశాస్త్రమునందును చెప్పబడిన విషయములను గూర్చియు సువ్యయ మొనర్చుచు వందకోణ జగద్గురు సంస్థాన పండితు లుపవసించిరి. పిదప ౩,౪, పండితులు వైదికమునునే వివరించుచు పవనముగ ఉపవసించిరి. తంజావూరు నివాసులగు మహాపండితులు భోజనమునందు పంపాలించడంపై ఆచార నియమము మున్నగువారిని గుఱించి మనోహరముగ మపవసించిరి. అంతటితో ఉదయ కాలమునందు సభ సమాప్తియయ్యెను.

మధ్యాహ్నమునందు వలయాళ దేశమునందుండి వచ్చిన పండితులొకరు వర్ణాశ్రమ ధర్మ సభా సమావేశమును గూర్చి మనోహరముగ మపవసించిరి. తిరునల్వేలియందుండివచ్చిన రామచంద్రయ్యగారు అను వక్రీలుగారు సమదర్శితను గుఱించి ఒకగంట సేపు మనోరంజకముగ మపవసించిరి. శ్రీ శ్వేతాంజ్ఞం నారాయణశాస్త్రులవారు "కౌచవిధి"ని గుఱించి ధర్మశాస్త్ర వచనోదాహరణ పూర్వకముగ సంయుక్తిగ మపవసించిరి. అంతటితో నాటిక సభ సమాప్తి యయ్యెను. రాత్రి వేణుగానశ్రవణము జరిగినది.

2వ తేది ఉదయమునందు ఒకరు గురుశిష్య నిష్ఠయమును గుఱించి ఉపవసించిన పిదప శ్వేతాంజ్ఞం నారాయణ శాస్త్రులవారు స్నానమును గూర్చియు, సంధ్యా వందనమును గూర్చియు, గాయత్రీ మంత్రార్థమును గూర్చియు సుమారు ౨౫ గంట సేపు ఉపవసించిరి. సభ్యు లానందవారిధి నోలలాడిరి.

సభకు పలుతావులనుండి వచ్చిన పండితులు పలువురు మధ్యాహ్నము మపవసించిరి. గుంటూరునివాసులు వర్ణాశ్రమ ధర్మ సంరక్షణ సభ నిమిత్తము విచ్చేసినక, మార్కండేయశర్మగారు "వర్ణాశ్రమ ధర్మసంరక్షణ సభ" జన సమదాయము నందు వ్యాపింపజేయవలసిన వానినిగూర్చి సంస్కృత భాష యందుపవసించిరి. టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు వర్ణాశ్రమ ధర్మసంరక్షణ సభయొక్క కర్తవ్యమును గూర్చియు జయమునుగూర్చియు ఉపవసించిరి. తంజావూరు నుండి నందు ఒక వర్ణాశ్రమ ధర్మ రక్షణ సభయొక్క శాఖాస్థానము స్థాపించవలయునని పలువురు నిశ్చయించిరి.

ఈద్రవిడదేశమునందు అగ్రహారములస్థితి చూడ చాల హృదయరంజకముగ గన్నట్లుచున్నది. పూర్వ కుల యొక్క అనుగ్రహవీక్షణబలము చేతనో లేక కావేసినవిజలసానబలము చేతనో లేక మరేకారణముచేతనో హూణవిద్యాపారంగతులయి వేలకొలది మానమునకు ధనము సంపాదించు న్యాయవాదులు అధికారులును అగు ద్రవిడబ్రాహ్మణులు వైతము ఆదంబర వేషములు లేక స్వశాలి స్వదేశాచారానుకూలవేష భాషలులు కలిగియుండుటచూడ ఆంధ్రదేశీయులకు చాల ఆశ్చర్యమును కలుగజేయునటుల సందియములేదు. ఈసభకువచ్చిన సభ్యులలో దాదాపు 250 పండితులు గలరు. పండితులనగా సామాన్యముగా తర్క-వ్యాకరణ పంతులను తప్ప జనులకు సుబోధముగ దృష్టాంతములతో వృద్ధయంగమముగ మపవసమును చేయలేరు అని ప్రవాదమును ఇప్పటి నాగరికులు చెప్పవచ్చును. నిజముగా ఆంధ్రదేశీయ విద్వాంసులలో 45 తప్ప ఇట్టి వృద్ధయంగమ వైతిలో ఉపవసించువారలు లేరనియే చెప్పవచ్చును. ద్రావిడ పండితులు మాత్రము ఈప్రవాదమునకు పాత్రులు కారని నేను ప్రత్యక్షముగ విచారించి చెప్పవచ్చును. విద్యాధులగువారికి సంస్కృతభాషయందు అభిరుచి కలుగుటకును సజాచారాచరణమునంగ బాల్యము నుండియే ప్రోత్సాహము కలిగి దురభ్యాసములొండి తొలగునటుల తగిన విధముగా చరించి వచ్చెడి సంవత్సరము లోపల ఎంతవఱకు ఈవిషయము తెచ్చినదియు సభయందు సభ్యులయెదుట విమర్శించుట కర్తవ్యమును విషయము ప్రధానముగ నిర్ణయింపబడినది.

ప్రాధనరు రామమూర్తి నాయుడు గారి ప్రోగ్రాము.

- (1) కావలి 19-4-17 & 20-4-17 2 నిమములు.
(2) ఒంగోలు 21-4-17 & 22-4-17 2
(3) బాపట్ల 23-4-17 & 24-4-17 2
(4) తెనాలి 25-4-17 to 28-4-17 4
(5) గుంటూరు 29-4-17 to 1-5-17 3
(6) గుడివాడ 2-5-17 & 3-5-17 2
(7) బుడిరు 4-5-17 to 6-5-17 3
(8) బెజువాడ 7-5-17 to 9-5-17 3
(9) ఏలూరు 10-5-17 to 14-5-17 5
(10) రాజుపేట 15-5-17 to 18-5-17 4
(11) కాకినాడ 19-5-17 to 22-5-17 4
(12) పెద్దాపురము 24-5-17 & 25-5-17 2
(13) పితాపురము 27-5-17 to 28-5-17 2
(14) తుని 29-5-17 to 31-5-17 3
(15) నరిపేట్లం 5-6-17 to 8-6-17 4
(16) చోడవరం 11-6-17 to 13-6-17 3
(17) అనకాపల్లె 15-6-17 to 17-6-17 3
(18) విశాఖపట్నం 18-6-17 to 20-6-17 3

మీరు ఓరియంటల్ సోపును ఉపయోగింపుడు. చవుకకు చౌక. అందమునకు అందము. Oriental Soap Factory. Goabagan, Calcutta.

అద్భుత నివారణ.

126

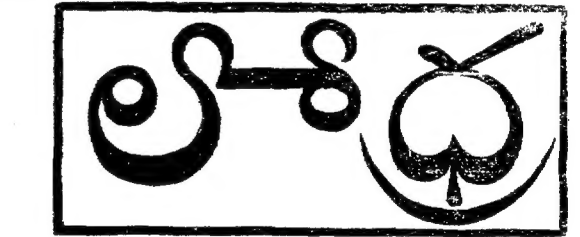

ఇది బలహీనులకును, నీరగులకును, మందు నిద్ర లేకుండుట, జ్వరము, తక్కువగను, మెదడు దిమ్మగా నందును.

పనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తున బలహీనులు, శుక్లవర్ణము వాగొట్టును. విద్యాధులకు, ములకు గుమాస్తాలకు వర్తింతులకు, మనోవ్యాధులగు వారికి ప్రశస్తమైనందు; ఎలమును గలిగించును వేలగుండుగురులకు కావలసినది. నిపుణుడైన డి.కె. బుడ్డిగి, కొని దానిమొదలకు ఒకమాస పరీక్షించి 25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0 40 " " " 2-0-0 నవీనము. రిజిస్ట్రేషన్!!

పరిచయ ప్రవచనముల రాజు ఆట్టో దిల్ బహార్

సనోద్యమముగాని కొంతకాల ముండునట్టి ఆపూర్వ వాసనయను కలదు. ఆలోచనలో సాగాయి మొదలగునాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగా లేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయై వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతల ఒక నందన వనము మధ్యలోనుంటే యంత సుఖమయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత ఆనందింతురు. ఇతర వాసనలు యేవని యుండినా యీ ఆలోచింతులచో నొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసిన పంపున. ౧/౨ డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. చార్జి 1 డ్రాము బుడ్డి 1-కి " 0-12-0 రూ. 0-4-0 1/౨ అవున్నబుడ్డి 1-కి " 2-0-0 ప్రత్యేకము ఆంగ్ల యుండియేక్ డ్రాగ్ అందు కేమికల్ కింపెన 165, జాన్సన్ స్ట్రీట్, బొంబాయి. మద్రాసు యేజంట:- మెహతా పురుషోత్తం మూర్తి, వైసాబజారునోడ్, నదరాసు.

గర్భాశ్రయ వోగనివారణ:- శ్రీలకు గలగు ఋతుకుల బహిష్టి కాకుండుట అకాలబహిష్టి, మైల జాతీగాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమ వోగము, సంతాపహీనత, రక్తహీనత, గులబద్ధకము నూతికావాలము, కీళ్లనోప్పలు, అరికాళ్లు, ఆరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ చక్ర వ్యాధులను మగగున్ను. పెద్దబుడ్డి రూ. 8-0-0. చిన్నది రూ. 1-10-0.

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:- ఇది రక్తహీనత, చులబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనోప్పలు, సోమరితనము, మేవానణములు, సుఖసంతోషములు, నిస్సత్తున, కదాపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును. పెద్దబుడ్డి రూ. 8-0-0. చిన్నది రూ. 1-10-0.

జ్వర నివారణ బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0 కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, 166 9, బందరుపేడి, మద్రాసు. వ్రాంచి:- సికింద్రాబాదు అండ్ బెల్లూరు.

పింగళ సంవత్సరాది సంచిక

తయారగుచున్నది

ఈ సంవత్సరాది సంచిక విశాఖ నామ సంవత్సరాది సంచికలను, ఆధ్యాత్మిక, ప్రాచీన చరిత్ర, వాణిజ్య, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు పుస్తకములను, చరిత్రసాహిత్యములగు రంగులదేశ పటములను మహాజనుల పటములను ఇవ్వఁచుటైన ప్రాచీనములను గలిగి మంచికాకేములపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

ఏస్త్రీయలు రెండివ వారములో వెలువడగలదు.

కొనిపొందు కలపునం తేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయుచుండుటవలన కలమువారు వెంటనే వ్రాసికొనుట చుచితము:

అంగ్రహదేశ ప్రతి సంవత్సర చందాదారులకు	రూ 2-0-0
అంగ్రహదేశ ప్రతి సంవత్సర చందాదారులకు	రూ 0-8-0
అంగ్రహదేశ ప్రతి సంవత్సర చందాదారులకు	రూ 0-12-0
అంగ్రహదేశ ప్రతి సంవత్సర చందాదారులకు	రూ 1-0-0

అంగ్రహదేశ కా కార్యాలయము, సోంబుకెట్టిపేడి, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధమృతము.

తామర తైలము.

డబ్బీ 1-కి 0-4-0

పండ్లపొడి.

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

మోహినీ తైలము.

సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టిపేడి, మదరాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనాడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

ఆశుభకృత్తులకు రక్షణములన జనించుకాద్యములకు కీటమునంటి మందు. కురుపులను, చుచ్చలను గండములను తొంద్రకు, ప్రాణహానిలను అన్ని విధములనలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్షకు భక్తకారి.

(28)

వనోపధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధురమైన అన్ని విధములైన దోషములను తొలగిస్తును. కీరమునందలి సాదరసదోషములను, చుచ్చలను, కారసంబంధమును పోగొట్టుట రక్షణమును కుభ్రపరచును. కీరకాశోగ్రమును నలుగ చేయును. 16 శోభనలర మందులకు 4 షేపుల బుట్టిలో అమృతమును.

ప్రాప్తికరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No 2 BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా సమితి.

ఇది శ్రీయుత కట్టయని గావలింగారెడ్డి గారిచే నా యజ్ఞదీపం. రూ 0-4-0 సోపేటి ప్రత్యేకము.

ఏకబాషాలిపి ప్రశంస

ఇది వెన్నెలకింటి అప్పారాయ విరచితము రూ 0-4-0 సోపేటి అధికము.

అంగ్రహదేశ కా కార్యాలయము, 6 తంబుకెట్టిపేడి, మదరాసు.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."

Wattles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటకలకు కప్పలకును నుచు యోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మునుది. దీనిని నాథారణముగా నైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపలువారు పల్లికు వర్కువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచిన వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సాల్ మంజ్ము:—ది సాల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది లిమిటెడ్ ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్కుస్.

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

(ప్రతి మార్చుజెక్ గోరునప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

బెంగుళూరు కూరగాయలు పండు.

ప్రతిబుట్టలో పలువిధములను యింగ్లీషు, యిండియన్ కూరగాయలు, పండ్లకలిగిన బుట్ట 1-కి రూ 4-0-0.

సామాన్యములను బుట్ట 1-కి ,, 2-0-0.

రైలు ఛార్జీలు మొదలయినవి ఉచితము.

ప్రతి ఆర్డరును వైకముతో బంపవలెను.

ది ఆంగ్లో యిండియన్ ప్రెస్సింగు కంపెనీ, చామరాజపేట, బెంగుళూరు సిటీ.

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అండు కో,

[723]

మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.

కాశీలోనుండు అనేక విచిత్రమైన జరిపట్టు వస్తువులు వీరు బహుచవుకగ సప్లయచేతురు. ఒక సారి ఆర్డరుయిచ్చుచూచినచో తమకే తెలియగలదు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయల్కొప్పులు - వీలుమును - డేగాలు - నాన్సుడిశ ములు - బొమ్మల కాళ్ళు - గాడి పు నకములు నిగయించె కము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)

బి. షేర్మెన్ అండు సన్యు, విశాఖపట్టణము.

తేలుమందు వెల సిసా - క్రి 0-8-0

తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష వాడ గలదు కుట్టినచోట కొంచెము ముడుపోసిన వాధ మాయనగును.

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుకెట్టిపేడి, మదరాసు.

మదరాసు నన్యము (700)

మేలైన బందరాకుతో తయారు చేయబడ్డది.

ఒకపొండు లేక 18 పలములు రూ 1 0 0

ఒకసేరు లేక 8 పలములు ,, 0 12 0

ఒకవీలె లేక 40 పలములు ,, 3 0 0

ఎస్. ఉల్ సిలి అండ్ కో, మదరాసు. ఈ.

S. Woolseley & Co., MADRAS. E.

ఉచితము!

ఉచితము!!

మానవ గడియారము

దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు?

144 పుటలుగల వైద్యగ్రంథమును చదువుటవలన మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు నేర్చుకొన వచ్చును. క్రయము లేదు. తపాలఖర్చు లేదు.

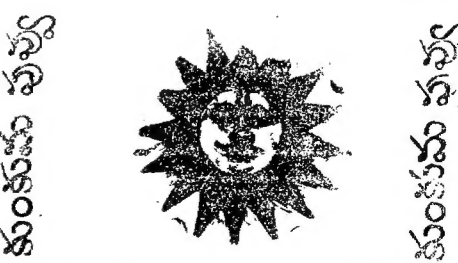
రాజవైద్య సారాయణజీ శేకవటి, 20, చినాబజారుగోడ్, మదరాస్. 188

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాశ్వతమునుపొందుట స్వాభావిక మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గియున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి కీరసాఖ్యమును వృథాగాలేమును ఆయుర్వేదాని ఇప్పించు ను. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడుచు సోపా చార్జీ యు సేమే భరించవలెదము. వెంటనే వ్రాయును.

219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆరంభినిగూ బోపధాలయం 166, బ్రాడ్వే, మదరాస్.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెన్యు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.

(53)

21. హమ్మంపేడి, బొంబాయి.